

VIENYBE LIETUVNIKU

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 31.

Plymouth, Pa., d. 30 Liepos (July) 1902 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVII.

Rasiant apie permainingą adresą butinai reikia atsiųsti ir senąjį adresą. Dėl norincijų pamatyti mūsų laikraštį siunčiame vieną numerį dykai. Prenumerata turi būti išvirszaus apmokėta.

THE WEEKLY

Vienybe Lietuvniku

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian "NEWSPAPER" in PLYMOUTH, PA. Represents the interest of more than 300,000 Lithuanians in the United States. Subscription only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE	\$0.25
ONE INCH ONCE	\$1.00
ONE INCH, ONE YEAR	\$10.00

all communications must be addressed

J. J. Panksztyt & CO. Plymouth, Pa.,

The Printing Office of "Vienybe Lietuvniku" executes the cheapest, promptest and most correct printing in lithuanian language:

Job Printing in all modern languages.

Vienybe Lietuvniku

Iszeina kožną Serėdą, Plymouth

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE....	\$2,00
Į UZMARE.....	\$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų	\$10,00
Viena eilutė smulkiom raidėms	25c.
Už colį vieną sykį garsinant	\$1,00
Pajieszkojimai: už vieną sykį	50c
Du sykius garsinant	75c
Tris sykius (už vieną dolerį)	\$1,00

Pingal kitais nesistancija, kaip tik per MONAR ORDZA, na registravotose gromatose ant ezito antrazo:

J. J. Panksztyt & CO.

224 East Main Str.,
Plymouth, Pa.

Dudas ir Romanasuskas!

Naiva Lietuviszka Karcziama N. W. Cor. S. 2nd Ir Carpenter str. Philadelphia Pa.

Uzlaiko ko pufklausius gerimus, szalta Ali, Dektine, Vyna, ir Havanao cigarus, prietam yra vieoki uskandziaz ant stalo per visa diena. Klek-tienas uztoje randa czia ezirlinea priemima. to-

Neikite pas svetimą, bet pas

V. G. Sava

„Saloon“ 13 S. Canal street
WILKES-BARRE, PA.

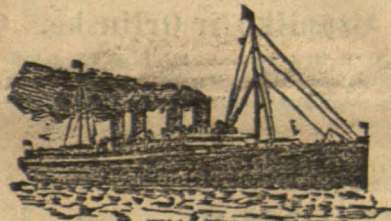
Puiki degtinė ir alus! kvie-
cziam lietuvius.

Czla gausi pigiausias laivakertes ir
pigial nusiqsi pinigus į visas svieto
dalis.

Telefonas 369 — 2 S. S.

P. V. Obiecunas,

1118 Carson str. S S. PITTSBURG, PA.

Pardodu Latvakorte ant visokių linijų Irsiun-
czin pinigus į visas dalis svieto Doviernastie
(pavedimus rasztu) atlikimui reikalų en Maeko-
lijos valdzia. Izmalnau vieokius pinigus ont
amerikoniszku ir t. t. Darau apsergė imus nuo
ugnies (Fire Insurance) ant visokių daiktų. Jeigu
kurį atkellavneį užlaikytų kastlegarnėje, tegul
szauklasi prie mane, o az jį izsilinosuosiu.

Lietuviai kreipkitės pas savo tautietį, o bz. te
uzganėdinti.

Garsingas akuszieris

ir Specialistas

moterų ir vaikų ligose,

DR. S. E. FEINBERG,

pagarsėjęs jau nuo 15 metų

musų mieste, nuo 1 Lie-

pos maino savo vietą.

Szintų-szintai ligonių atras jo na-
muose, tamtyczia įtaisytėje labora-
torijoje.

437 Adams Ave.

Vine st. kertė,

prieszais vokiszkają bāznycią, kap

ir visada, tikrą rodą ir pagelbą.

DR. FEINBERG YPATINGAI

.....GYDO.....

Ausų, nosies ir akių ligas,

Vaikų ligas,

Teipgi moterų negales,

ypacz prigulinczias prie akuszierijos
(gimdyvių negales).

Izsztyrinėja akis tiems, kurie reikalauja
akimi (akulioriu).

Galima užtikti jį jo ofise kasdien
nuo 10 val. isz ryto, paskui
nuo 1 iki 3 val. popiet ir nuo
7 val. vakare.

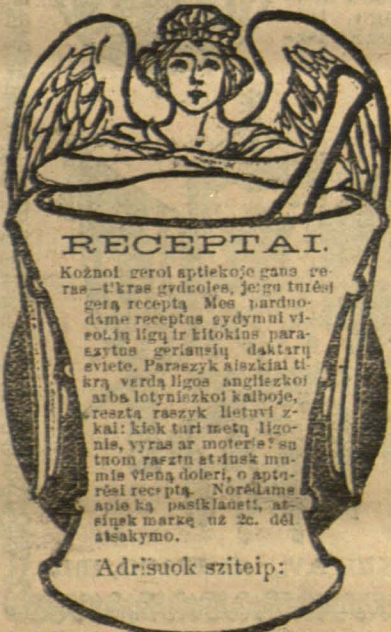
Kas negalėtų pats atsilankyti pas
jį, tegul apraszo savo nedagalėjimus,
o gaus ant jų pėdų tikrą rodą.

Dr. S. E. Feinberg,
437 Adams Ave., Scranton, Pa.

Pas dr. Feinbergą yra abu tele-
fonu, kuriais galima pakviesti jį pas
ligonių isz kiekvienos vietos.

Didele krautuve
IR KARCZIAMA

Kas nori gero tavozo gauti ir ska-
naus gėrymo ragauti, tegul atsilanko
pas Joną Žukaucką

RECEPTAI.

Kožnoi gerol aptiekoje gaus re-
tas-tkras gyduoles, jeigu turėsi
gerą receptą Mes parduo-
dame receptus gydymui vi-
sočių ligų ir kitokius para-
szytus geriančių daktarių
svieto. Paraszyk saszkiui ti-
krą verdą ligos angliszkoji
arba lotyniszkoji kalboje,
reszta raszyk lietuvi ž-
kal: kiek turi metų ligo-
nis, vyras ar moteris? su
tuom rasztu atsiusk mu-
nie vieną dolerį, o aptie-
kosi receptą. Norėdams
apie ką pasiklausti, at-
siusk markę už 2c. dėl
atsakymo.

Adriškuok sziteip:

GLOBE FORMULA CO.
Detroit Mich., U. S. A.

Daugiau kaip
30 metus iszmeigintasi
Dr. RICHTERO
wisam swietui zinomas
"ANKER" (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.

yra geriausia gyduole nuo

Rheumatizmo,

Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.

ir wisokiu Rheumatiszku
skaudejimu.

uz 25c. ir 50c. pas wisus
aptiekorius arba pas

F. A. Richter & Co.,

215 Pearl Street,
New York.

Mėsinyozia
Gabrio J. Miliaus,

Uzlaiko kasdien szviežią mėsą, kiau-
liena, versziena, jautiena, avincziena,
kumpiai szvieži rukių, deszrų visokių
galima gauti dideliom pasirinkime.

teiposi užlaikau mil-
tų, cukriaus, kavos,
arbatos, žuvų, silkių,
surio ir visko kas tikt

yra reikalinga žmogui dėl maisto ir
už p gesę prekę nei kaip pas kitus
visi pas G. J. Miliu,

220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Teleponas 352 Plymouth.

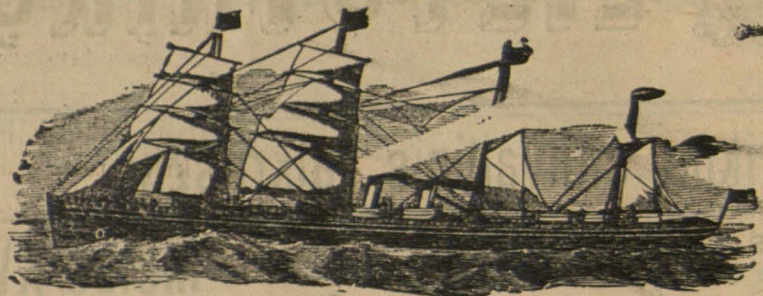
Daktarka.
Johanna Želviene.

Vienintelė lietuviszka daktarka
gydo visokias ligas. Offisas ir gy-
venimas: ant kampo Centre Ave. ir
Church ulyczų. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
nū 12 iki 1 po piet,
etidarytas { nū 6 iki 8 vakaro.

Priima į savo namus ant tamtikro
laiko gimdyves (moteris palage) ir su-

Max Kobre
Litewski i Polski BANK
 40 Canal Str.,—142 Division Str., New York
 Filija 81 Grand st. Brooklyn, N. Y.

Prieteliai! dūdu jums žinią, kad mes pardūdam Szifkortės ant visų greičiausių laivų už pigiausią prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų, North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siuncziamė pinigų, kuriūs jusų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantoroje galite susiznekėti lietuvizškai ir lenkiskškai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 52 m. tus su kožnu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardūdame tikietus ant visų geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinoti kad mes priimam pinigus į depositą bankos ir mokam po 3 1/2 procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 dolerių ir visais, ale kad buva padėti ne mažiau kaip 6 mėnesius. Padėti ir izimti gali kožną dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietų, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Boston Shoe Store
 25 E. Main st. PLYMOUTH, PA

Mes katik gavome szviežių pavasarinų czeve rėkų vyriskų, moteriskų ir vaikų, viel yra Junios dirbu pardūdame už visai pigę prekę. Tel pėgi czevevykus dirbame ir ant apstelevimo. Ateik ir pa nėgin c o buel užganėdintae.

Pirmutine lietuvizška karczema Czapliko ir Orlinsko,

117, 119 ir 121 A. str., SO. BOSTON, MASS.
 Užlaikome geriausią alų, degtinę ir cigarus, ir teipgi sutelkiame draugizšką rodą visokiuose reikaluose.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbturwe tapo Apdovanota

DWIEMS MEDALIAIS

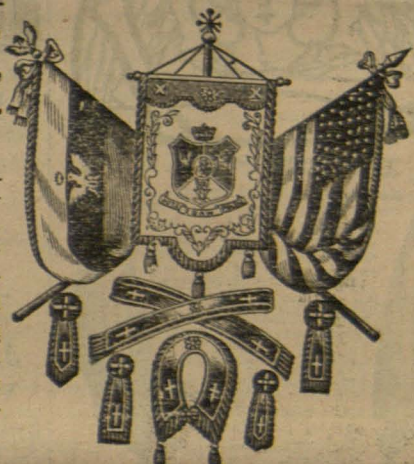
ant Kosciuszkos Parodos už rupestringą, teisingą ir artistizšką izdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszi guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wisus augszcziaus pamīnėtus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsiimdama izdirbimais igijau geriausę praktiką ir dėl to galiu wisą padirbt pigiau ir geriau ne gu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuvizškas **BRANDAS** Suvienytose Valstijose Sziaurinė Amerikos, kuriame izdirba geriausę **ALŲ PORTERŲ** ir **ELIŲ**.

Nes yra daromas izz grynų javų ir geriausių apfinių, norint ir geriant truputį užsilinksminti bet galvos neskauda, nes jame nėra jokių primaiszytų kvarbų nė proszkų.

Todėgi perkantieji ir pardavėjai (karcziarnikai) visados reikalaukite Lietuvizško

alaus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelspitate savo Vientauczius lietuvius.

POLISH---LITHUANIAN BREWING CO.
 DANVILLE, PENN., A.

Offices: 313 Bedford Ave. Broadway & South 8-th st.

Geriausę gyduolė ant sudrutinimo ir atanginimo planku.

Sulaiko slinkimą plaukų trumpam laikia vietoj szpuolusių atauga nauji plaukai; praszalina visokį necizist: sisterą kaip tai: pleiskanas, dedervines, niezus papuokus ir stabdo galvos skaudėjimą. Jeigu užtėmijote savo plaukų slinkimą, umai atsizsaukita o gazsytai pagelba ant sulaikymo trumpam laikia. Kurie vartojo ant savo galvų plykų ir persitikirino, kad užzle plaukai ir paliudyjimą duoda į visą "Publika".

[Temykite: kad szijų gyduolių negalima gaut kitur, tik izz mūsų firmos siuncziam.]

Norinti gauti visą rodą, apraszyk padėjimą savo plaukų: kokia piezastis yra. Rodą ir visis informacijas gausite dykai Adresuokit visad sziteip:

J. M. BRUNDA, Chemist.
 NEW YORK & BROOKLYN.

Paveikslas Dr. V. Kudirkos.

Didumo — 19 colių pločio, 24 colių augszczio, ant puikios popieros, su piisiuntimu 30 ct. Gaunamas „Vienybės" redakcijoj.

Szitas paveikslas tojo mūsų užsi-tarnavusio tautieczio privalo rastisi kiekvieno lietuvio namuose kaipo papuoszimas ir atminimas, kad tasai tautietis per visą savo gyvenimą truse ant naudos savo tautieczių ir tėvynės.

Siuntejeji!

sviesto, sūro, kiausziųjų ir kitų tavorų, bus linksmi izzgirsti apie nauję freight ejiama Lackawannos geležinkelio ant szijų metų, specializškai einantis greitai į New Yorką, Newarką ir tt. kurs sutinka patarnavimą dėl siuntėjų ir gautojų.

Karai su lediais izz East Owego, siekenti tą miestą Syracuse, Utica division to Scranton, Newark ir Pier 41, New York City.

Szitas ejiimas prasidėjo 22 May r eina kas utarnikas ir ketvergas c žną nedelę, ateinantis į rytinius niestus seredos pėtnyczios rytais.

Specializškas laikas paskirtas, dėl siuntinėjimo ir kožnas agentas priduos reikalaujantiems visis informacijas.

Lietuviu prietelis!

Mykolas Boruch,
 Minersville, Pa.

Užlaiko mėsinyczią teipgi ir grosersztorį.

Parduoda latvakortes ant 5-kių geriausų linijų ir siunczia pinigus į visis svieto dalis, reikalė kriepkitės pas savo prietelį.

LIETUVIZŠKAS KRIAUCZIUS Kaz. Miliszauskas

256 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.

Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujausią madą, duoda drutą ir gerą materiją ir už pigę prekę.

Teipogisenus ant naujųperdirba. Visi pas savo Tautietį.

„Vienybės" redakciją telephonas (PEOPLE'S telephone) 7145.

PERŽVALGA.

— Gauname iš „Varpo“ (num. 6) patirti apie naujas būsimas, užlėtas ant senųjų Lietuvos kankintinių. Tasė, tardė ir kalino tuos kankintinius ilgus metus, o dabar maloningas caras paskyrė jiems, ant pabaigos, dar „nedideles“ baudas, tai yra išstrėmimą: 1) Ambrazaitis ant 3 metų į Viatkos gub., 2) Dras Sketeris iš Žeimio — ant 2 metų į Maskoliją, 3) Vl. Požela, mokintinis aštuonių klasių — ant 2 metų (apsigyveno Smolenske), 4) Lukauskis, advokatas iš Sziaulių — ant 2 metų, 5) J. Daniavycia, sudo sekretorius iš Sziaulių — ant 2 metų, 6) Brazdziukė, dantų vaistytoja — ant 1 metų (apsigyveno Smolenske), 7) kun. Pranas Janulaitis iš Troszkunų — ant 1 metų (apsigyveno Smolenske); 8) kun. Szleivys iš Kulių — ant 2 metų (apsigyveno Charkove), 9) kun. Opulskis — ant 2 metų (apsigyveno Poltavoje); 10) E. Jodinskytė iš Szvobiszko pavesta policijos priežiurai ant 1 metų. Dar nespėjo sugrįžti suvalkiskiai ištremtiniai, o jau traukia į Maskoliją ir Siberiją naujas ištremtinių pulkas iš kauniskųjų. Kada gi pasibaigs ta martyrologija, užrasiusi jau tiek nekaltų aukų?

— Tarp kankintinių raudame „Ukininko“ 5 num. dar neminėta „Vienybėje“ *Bendiką II*, kuris ištremtas ant 2 metų į gilesnę Rusiją.

— Į Lietuvą ant szios vasaros yra atvažiavęs prof. Tomšenas iš Odessos, idant užsiminti tyrinėjimu vietinių lietuviskos kalbos tarmių Suvalkų, Kauno ir Gardino gubernijose.

— Per szių metų Petrines Odessos lietuviai išgirdo pirmą sykį lietuviskai sakant pamokslą; ant to sykio gana buvo mažos bažnyčaitės krašte miesto, bet ateityje lietu-

viai tikisi gausią daleidimą klausyti savo kalboje pamokslų ir didesnėje bažnyčioje, miesto viduryje. Odessoje yra geras kunigas-lietuvius; kad jis skriaustų ar luptų žmones — Dieve, apsaugok! atpencz: jis szelpia reikalaujanczius, gražiai pamokina kitus, suteikia gerą rodą.

— Ad. Mickevycios poemą „Ponas Tadeusz“ perguldė į chorvatiszką kalbą žinomas slavistas, prof. dr. Tomo Maretic; vertinamas, kaip pripažinta, tobulas: jis puikiai išreiskia ne vien originalo turinį, bet ir dvasią. Pradžią: „Lietuva, tėvyne mano!“ prof. Maretic išvertė sziteip: „Litvo, moja domajo! ti bi poput zdravlja sto rzijdisz czovjeku tad se istom javlja, kad te zgubi. Danas ti czar i udes cjeli vidim i opisujem, jer tu srce želi“. Ar greit susilauks lietuviai tos laimės, kad galėtų skaityti savo kalboje *savo* poetą?

— „Vienybės“ išleistuvė gavo naujus siuntinius darbininkiszko laikraszcio „Darbininkų Balsas“, išleidžiamo Paryžiuje. Yra išėję trys numeriai (du pirmieji turi po 36, o trecziasis 40 puslapių). Parsikvietimas kiekvieno numerio kasztuoja po 10 centų (ne po 5, kaip ankscziaus buvo garsinta). Tas laikrasztis, apart svarbaus turinio straipsnių, paduoda žinias apie darbininkų reikalus ir judėjimus iš viso sviato. Tai yra organas jaunosios tobulyneivės lietuviskos partijos ir aiszkiausiai perstato ekonomiszką ir socialiszką lietuvių padėjimą. Amerikos darbininkai, skaitydami tą laikrasztį, ras tikrą savąją, praplatindami savo pažvilgius.

— Kun. J. Lietuvninkas, prabaszcius lietuviszkoje Baltimorės parapijoje, paaukavo \$50 ant lenkiszkos seminarijos Detroit'e....

Iš Lietuvos.

Kratos. Pereitą rudenį policija buvo pasigedusi vienos savo duszelės — Vinco Mickevyciuko iš Budvieczių kaimo Pajevonio par., Vilkaviszko pav. — 7 gegužės jau kelintą kartą atvažiavo į Pajevonį Vilkaviszko žandarų virszininkas su visa kruva raudonsiulių tyrinėt Pajevonio mokintoją Gavelį ir rasztininkų Jaksztį, ar dar ko neiszgausias nuo jų apie Mickevyciuką. Po tyrinėjimo visa gauja nuožė į Budvieczius ir susimetė viena dalis į Mickevyciuko tėviszkę, o kita — pas szaltyszių Anurą Želvį, tetėną M. Czia raudonsiuliai prisispyrė emė klausiti Želvienės, kokias knygas sudeginusi Mickevyciuko motina; ta sakėsi nieko nezinanti. Paskui, pasivadinę kartu szaltyszių, visi sumarmėjo pas Mickevyczių. Szeimyninkas Juozas M., tikras Vinco brolis, buvo tuo-tarpu laukuos, bet raudonsiuliai nelaukė jo pareinant — tuoj pradėjo krėsti; radę užrakintas duris, norėjo jas kirsti... Szta! parėina ir szeimyninkas. Radęs savo namuose tokius nepraszytus svečius, jis norėjo juos visai iszvyti; įėjęs į grinczią, rado juos bevercziant viską, kas tik papulė, draskant lovas... Užpykęs riktelėjo, kad nedraskytų teip; tie iš pradzių truputį nustojo, bet tuoj vėl pradėjo. Szeimyninkas dar labiaus užpyko, szoko į viryklą (kuknią) ir suriko: „Mergos, duokit kirvi! asz juos pamokiu!“ Žandarų virszininkas pribėgo priešo ir atrėmė į krutinę revolverį... Szeimyninkė apalpo, kokią adyną visai kaip negyva gulėjo ir dabar dar tebeserga; kitas „ponas“, turbut prokuroro pagelbininkas, stovėjo, kaip stabo isztiktas... Rasti nieko nerado; J. Mickevyciaus nearesztavo; ant Vinco M. dabar metamas ir lipinimas atsiszaukimų Pajevonio

apygardose 1899, 1900 ir 1901 mm., ir platinimas knygelii, gabenimas ir tt. /

— Iš priezasties skundų Volf-Vysznevskio ir Alytaus miesteczių Alytaus parapijoje (Suvalkų gub.) 1901 m. buvo szios kratos:

1) 18 d. liepos žandarai krėtė pas Petrą Maliszauką Kurvenų sodziaus; rado ir iszivežė kelias knygetes nekaltos įtalpos. Senapilės žandarų virszininkas Krilov pasakojo, buk Vilkaviszko žygnėj buvę sugauti keli numeriai „Ukininko“, siuncziami ant P. Maliszaucko vardo iš Talzės;

2) 25 d. liepos buvo padaryta krata pas Igną Navicką Luksnėnų sodziaus; nieko nerasta;

3) 17 d. rugpiuczio žandarai krėtė pas Juozą Norų (Naruszevyczių) Likiszko sodziaus, bet nieko nerado;

4) žemskis Sieczov atėmė Alytuje nuo Juozo Rakaucko 14 nekaltos įtalpos knyguocių

5) tas-pats žemskis atėmė Alytuje nuo Juozo Bieliaucko 10 knyguocių nekaltos įtalpos; bet, gavęs nuo Juozo Bieliaucko 2 rubliu ir 10 kiauszių, Sieczov sugražino jam visas knygas. *Sliekas.*

Nepasisėkė nabagams Pėtnyczioj priesz Verbų nedėlią du žemsargiai, besivalikiodami po Senapilę ant rinkos, vadinamos „Kaukazu“, pamatė apiplyzusį vaikną, stovintį su koku pundeliu po pažaste, įvyniotu į popierą; vaikiną žiurėjo, kaip kareiviai mustrą daro. Abu žemsargiai iš pasalų pritykino prie vaikino, nutvėrė jį už apikaklės, kad nepabėgtų, ir isztraukė jam iš rankų pundelį; viens, matyt mokintesis, pradėjo, atsiplėtojęs pirmą lapą, skaityti: „Ga-z-e-ta“ — sudėjo po rai-dę.

— Czia lietuviszkos gazetos, a?

— Lietuviszkos gazetos, tai

kas? — atsakė vaikinai.

— A, ty sukimsin, keno jos? kur gavai? — suriko įsidrąsinę žemsargiai ir, sugniaužę kumszczias, pradėjo lauginti, kad pasakytų, kur jas gavo.

— Jos ne mano.... Bet pirma paskaitykit jus, kas czia per rasztai....

Bet matydamas, kad su tais ponais nieko negali padaryti, vaikinai pasakė, jog knygas gavęs nuo mokintojo gimnazijos, lenko Vloszeko. Žemsargiai labai nusistebėjo, kad Vloszek skaitęs lietuviszkas „gazietas“, bet vistiek vaikinai nusivedė pas jį. Vloszekui juodu papasakojo, kad tą vaikiną pagavo su lietuviszkais laikraszcziais, kad jis sakęs nuo Vloszeko juos gavęs. Mokintojas, ištrankęs punda popierių iš nagų žemsargio, atidavė jį atgal vaikinui; žemsargiai, pamatę, kad tai buvo lenkiskzi laikraszcziai, smuko laukan. Tėvas pagautojo su „lietuviszkais laikraszcziais“ vaikiną yra vežėju Senapilė — Jakimavyczius. Sunus jo mokinas pas knygdarbį Mickų aptaisyti knygas ir Mickaus buvo siūstas paimti nuo mokintojo Vloszeko tuos laikraszczius „Gazeta Polska“ aptaisyti. Už tąsą nekalto vaikiną tėvas jo apskundė žemsargius jų virszininkui, bet nieko nepelnė. *Ungurys.*

Istatymas apie davatkas. Viesziuta (Ukm. pav.). Priesz Kalėdas p. m. numirė czia viena davatkėlė, bet jau tokia nabagėlė buvo, kad nieko neturėjo susitaupinusi pakasynomis, azba, geriaus sakant, „prabaszcziukai“. Musų prabaszcziukas kun. Ropka neapsiėmė laidoti numirėlės, nes davatkų negalima esą laidoti be miszių, įstatymai bažnyczios to neleidžia. Ir buvo ne laidota visą sąvatę, pakolei broliai velionės nesumetė ant miszių. O tai faktas — naujus įstatymus įvedė musų „pra-

baszcziukas“, tokių dar niekas negirdėjo. *Erszkėtis.*

Davatkos priesz kleboną. Anykszcziai. (Ukmergės pav.) Ant klebono Vembrės kiti, kartu su davatkomis, ruoszias paduoti skundą vyskupui, kad jų neleidžia į kleboniją per didziasias duris.

Szitas klebonas pro didziasias duris sermėgio neleidžia, o parodo visiems parapijonams įėjimą per „kuchnia“. Ant szito įvedimo už vis didziasias įpyko davatkos, kurios, kaip sako, neatbutinai iszkelsianczios tą klebonėlį. Tik ponams ir szunbajoriams leidžia eiti klebonijon per didziasias duris! Jis kartu ir karsztas lenkas, kaip tankiai Lietuvoje atsitinka!

Marijona iš Anykszczių.
(Iš „Ukininko“)

Iš Butkiskės, Kauno gub. (Nuo savo korespondento). Po szios apielinkės parapijas suskato žmonės ant bažnytkieminių „jubilejuszinių“ kryžius statyti. Butkiskėje teip gi pastatė ant bažnytkiemio (szventoriaus) murinį kryžių net už 110 rublių. Tik gailu, kad dėl savo senumo negalė jau nusivilkti pažiūrėti, koks jame paraszas gavo vietą, nes kaip jau garbus skaitytojai iš „Vienybės Lietuvinkų“ N. 26 sz. m. patyrė, szioj parapijoj sulenkėję bajorai trokszte-trokszta lietuviszką kalbą nusloginti ir Lietuvos sunoms lenkiskzją įbrukti. Tai ir paraszą baudėsi tam kryžini lenkiskzją suteikti. Ant kriksztynų ir pokylių (balių), keltų parapijoje, daugel szimtinių nuėjo. Gal tas kryžius nebuvo tiek pageidautas, kiek proga pasilinksminimams. O apie lietuviszkus laikraszczius ir knygas dar nė žodžiui vietos nėra. Mat, reikia valdyti szeimyną, kad nesuprastų savo reikalų ir nesiprieszintų lenkiskzka darbdavių metodai,

pagal kurią szeimynyksztis (darbininkas) mažiaus tėra vertas, negu bajoro szuo ar arklys.

Iki szesztinių menkai teuzlydavo, žemė budavo apysausė, bet po szesztinių užlyja be mažo kasdieną; gali sakyti, kad lytaus perdaug turime. Rugsiai ir purai yra gražus. Negut jei toliaus bus tokis lytingas oras, tai prasta bus rugiams nužydėti. Žolė zelia sukdamos. Po sodnus žiedų buvo pusiautinai, t. y. vienas medis pilnas, o kitas tuszczias.

Apie szesztines Rusijos rubeziaus sargai-kareiviai nuszovė tulą lietuvi, jauną vaikiną Butkiskės parapijos Maselskį, iš Amerikos namon grįžtantį. Ar gi nepatogiaus eiti per tamožnę ir užsimokėti 3 rub. bausmės už peržengimą sienos, negu iszsistatyti ant tokio pavojaus ir gauti smertį ne vietoj? Jug tas jau seniai yra žinoma, kad paliepta yra szanti, kaip iszeinantį, teip ir pareinantį Rusijon.

Rasėinių Magdė.

Mamonos aukos.

Skaitytojai jau žino, kad ir doler'o prievartos carukai — kapitalistai nužudė 10 liepos szių metų 130 darbininkų, užimtų kasimu anglies kasyklėje Rolling Mill mine, ties Johnstown, Pa.

Neskaitant paczių pražuvusių žmonių, liko dabar be globos, pamestų ant visokio vargo ir kanezių, dar tiek ypatų: 44 paczios liko naszlėmis; 138 vaikai liko naszlaicziais; 5 naszlės gyvena kitur; 18 vaikų gyvena kitur; 5 naszlės palydėjo savo suziedotinius.

Daugelis iš nevedusių jaunikaiczių buvo vienatine atspirtim gyvoms savo motinoms.

Iš tardymo, kurį yra darę kasyklių inspektoriai, darodytas, kad tos eksplozijos priezastis — tai kompanijos per-

dėtinių neprieziura.

Daugelis darbininkų, ypacz senesniųjų, patys matė, kad dirbti toje kasyklėje baisu, kad tę verziasi eksplioduojantieji gazai, kurie gali prie menkiausio atsitikimo užsidegti. Vienog, nė pati kompanija, nė jos bernai nesirupino apie praszalinimą pavojaus, net ir pasiskundus darbininkams. O skūstis buvo teip gi baisu: bosas, supykęs, galėjo pavaryti nuo darbo ir tada szeimyna padziautų dantis ant lentynos, iki tėvas susijieszkos kitur darbą.

Tarp aukų, kurias užmuszė kompanija, buvo tulas vaikų skaitlius; vienas iš jų turėjo tik septynerius amžiaus metus. Kompanijoms szcziai uždrausta duoti darbą mažo amžio vaikams, o vienog, jos duoda, ir svietas dasizino apie tai tik tada, kada reikia skaityti nekaltai pražudytas žmonių gyvastis.

Atsitikus tai piktadėjystei, kompanija („Cambria Steel Co.“) padalino kiekvienai užmusztųjų szeimynai po tukstantį dolerių. Piniguoczių laikraszcziai tuoj ėmė garinti svietui ir girtis, kokią tai geradėjystę yra parodzius kompanija, iszmokėdama po tokią didelę sumą.

Teisybė, kompanija paskyrė po tiek iszmokėti, bet tas dalykas yra perstatytas begėdiszkiausiu budu. Reikia žinoti, jog kiekviens darbininkas, kuris gauna darbą nuo „Cambria Steel Co.“, turi ant tą pėdų įsiraszyti į „Cambria Mutual Benefit Association“ (Cambria bendrinis paszelpai susidraugavimas) — neva apsergėjimo draugystę; iki neįsiraszysi — negausi darbo. Szanariai, nepasiekę 45 metų amžiaus, moka po 90 centų kas mėnesis, o peržengę 45 metus iki 55 metų moka po \$1,15 kas mėnesis. Ligoje darbininkui paskirta \$5,00 už nedėlią, bet tankiausiai apsirgusį darbinin-

ka gabena į kompanijos ligo-
butį: tada visa toji „paszelpa“
eina į ligo-bucio kasą, o szej-
myna negauna nė cento ir gali
sav dvėsti badu. Ant palaido-
jimo paskirta \$100. Jei sanarij
isztiktų mirtis bedirbant, ei-
nant į darbą arba grįžtant isz
darbo, — tai jo szejmyna turi
gauti paszelpos \$1,000.

Kiekvienas darbininkas, is-
todamas, turi pasiraszyti, kad
atsitikus szejp priepuoliui —
tai yra: susizeidus, susitrenkus,
nusilaužus koją arba ranką ir
t.t., bet ne mirtinai, jis negali
reikalauti nuo kompanijos nė-
jokio atlyginimo.

Akli Pittsburgo laikrasz-
cziai pakėlė didelį dziaugsma,
augstindami kapitalistus už
jų „dosnumą“, ir iszgyrė Cam-
bria kompaniją, kad ji niekad
neturėjus sude ginczų su atly-
ginimu keno pažeidimo ar pra-
gaiszties. Tulas lenkiszkas lai-
kraszttis (kuniginis) užgiedojo
net gymną kapitalistams už
didelę jų „mielaszirdystę“.

Blogi žmonės ir farizėjiszki
laikraszcziai nenori pasakyti
to prasto dalyko: provų sude
nėra dėlto, kad darbininkas
isz pat pradzių pasiraszo, jog
nėjokiam atsitikime nekels
ginczų priesz kompaniją; už
tai darbininkas neva yra ap-
sergėjęs (iszziurinęs) savo gy-
vastį ant 1000 dol. ir moka
pinigus isz virsziaus, moka ne-
svietiszkaĩ brangiai (po 90 ct.
ir \$1,15) kas mėnesis. Darbi-
ninkas, kad ir provotųsi, nieko
nelaimėtų, nes yra ant raszto
jo pasizadėjimas, nejeszkoti
nėjokio atlyginimo.

Tokia tai sziam sviete veid-
mainystė ir tokis garbinimas
visame vienos Mamonos (pini-
gų ir lobio), biauriausiu ku-
rios paveikslu yra sziađien to-
ki Morgan'ai, Schwab'ai, Ba-
er'ai, Olyphant'ai ir t.t.

Reikia tikėtis, kad tarp žu-
vusių Johnstown'e buvo kele-
tas lietuvių; vietinis lenkų
prabaszczius suskaitė tarp ne-
gyvėlių 27 savo parapijonus;
keletas pravardzių paneszi į
lietuviszkās.

Isz Amerikos.

Shakehanders
ilsisi.

Kas, lankydamasis New
Yorke, norėtų pamatyti tautos
iszrinktąjį (ne Dievo duotąjį)
vyriausią ekzekutorių Suvie-
nytose Valstijose, mr. Theddy
Roosevelt'ą, tegul nukeliauja į
Oyster Bay ir užlipa ant kal-
vos „Sagamore Hill“. Nuo tos
augstytbės matyt, kaip ant
delno, jog dabar nepildomi
nėjoki įstatymai Siv. Valsti-
jose, ypacz Pennsylvanijoj.

Žmogų dyste
nubusta.

Generolas „Jake“ Smith su-
silaukė nuo prezidento Roose-
velto teisingo nubaudimo už
tai, kad liepdavo piauiti ir pats
skersdavo nekaltus salos Sa-
mar (Pilipinų salyne) gyven-
tojus ir vaikus; „kas turi dau-
giaus per deszimts metų — tą
nuszaut!“ — toks Smitho pa-
liepimas; be to generol. Smith
„gydydavo“ pilipiniecius van-
deniu, pildamas jo tiek į žmo-
gaus burną, iki kankintiniui
neiszlysdavo akys ant kaktos.
Nuo dabar gen. Smith jau to
nedarys, nes jis paleistas na-
mon, o už bausmę turės kas
tris mėnesiai pasiraszyti, kad
gavo po tukstantį dolerių „už-
tarnautos“ algos (generolo pen-
sijos).

Pirmoji akmeninė
anglis.

Pirmą sykį bandė deginti
žemės anglį, kaipo kurą, 11
vasario 1802 m., mieste Wil-
kes-Barre, Pa.; bandymą da-
rė nekoksai Jesse Fell aky-
vaisdoje yvairių prakilnių ypa-
tų ir valdzių; dar iksziol užsi-
liko tos geležinės resginės, ant
kurių pirmu kart degino ang-
lį. O dabar szitose apielinkėse
brėkerys ant brėkerio: tokį di-
delį skirtumą padaro szimtas
metų.

Zokonai ant
Pilipinų.

Jau ilgas laikas, kaip Ame-
rikos valdzia tariasi su Rymu

apie nupirkimą žemių, prigu-
linczių katalikiszkiems kliosz-
toriams; Amerika reikalauja,
kad popiezius iszvarytų nuo
Pilipinų minykus, — tada ji
nupirksiant žemes (už 10 mil.
dol.): mat, tie zokonai teip
dasiėdė gyventojams, kad isz
to kildavo beveik visi maisz-
tai, o kyla ir dabar. Tame da-
lyke tyčia buvo nuvažiavęs į
Rymą Pilipinų gubernatorius
Taft. Vatikanas, vienog, bijo-
si pykdinti tokius zokoninkus,
kurie turi pasavintos žemės
net už 10 milijonų dol., o be
abejonės, dar tiek kitokių tur-
tų; todėl Rymo valdzia jezu-
vitiszku budu pasakė Taftui:
„kaip gali popiezius iszvaryti
minykus, kurių jus patys ne
galite iszvyti?“ Tame Rymas
davė suprasti, kad Amerikos-
valdziai iszvarius minykus, po-
piezius pripažis iszvarymą už
teisingą. Tokiu būdu, dalykas
liekti dar neiszrisztas ir gub.
Taft, nieko nepadareš Ryme,
grįžta atgal.

Bus darbo

liežuviams.

Prezidentas Roosevelt, iszsi-
boksavęs per vasarą ir iszvaręs
pervirszių taukų, ketina į rudi-
nį gimnastikuoti liežuvių. Ru-
denį, mat, bus rinkimai guber-
natorių ir kitų valstijos perdė-
tinių; kad palaikyti savo par-
tiją, jis važinės po yvairias vie-
tas ir sakys politiszkas kalbas;
visiems ministrams Roosevelt
liepė teip gi važinėti ir kalbė-
ti. Melagystės plauks, kaip isz
gausybės rago.

Seniams po

blisgutį.

Vokieczių kaizeris Vilius I
apdovanoja prez. Rooseveltą
ordenu „juodojo erelio“, New
Yorko mayorą Seth Low „rau-
donojo“, kitus kitokiais kry-
žiais — už gražų priėmimą
pruselio Henriko.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Waterbury, Conn. Jau esu
minėjęs 30 „Vienybės“ num.

apie czia tveriamą uniją; tai-
gi 19 liepos nemažas skaitlius
lietuvių susirinko, kad iszgir-
ti apie unijos reikalus. Minėtą
vakarą atvyko anglas organi-
zatorius su keletu savo drau-
gų, kurie iszaiszkino apie rei-
kalingumą unijos. Lietuvių
isz karto prisiraszė arti 50 sa-
narių. Ant 26 liepos lietuviai
vėl laikys savo susirinkimą ir
turės knygas, czarterį ir kitas
visas informacijas. Be abejo-
nės, prisiraszys prie unijos vi-
si lietuviai—darbininkai, ka-
dan gi isz to darbininkams yra
nemažai naudos.

Liepos 22, du jauni lietu-
viai: K. Asevyczia ir kitas, ka-
tik pribuvęs isz Ansonia, Ct.,
po „užgertuvių“ susiderėjo
bėgti lenktynių vieszu keliu,
nuo vienos karcziamos iki ki-
tai — toumo pusę angliszkos
mylios. Derybas laimėjo Ase-
vyczia, nes jis pirmesnis pribė-
go, bet ar isz dziaugsmo, ar
teip sav, grįždamas į paliktą
vietą, pradėjo rėkauti. Ant
nežmoniszko jo riksmo neisz-
pasakyta daugybė vaikų ap-
spito ir isz to pasidarė ant ga-
tvės nemažas liarmas, ant ku-
rio ir policmonas pritapo. Po-
licmonas liepė laimėtojui de-
rybų trauktis nuo gatvės ir
eit sav namon; bet vaikinėlis,
pasididziavęs isz meuko savo
iszlaimėjimo, nenorėjo klausy-
ti policmono ir isz to prasidė-
jo tāsyně tarp „sargo ramy-
bės“ ir laimėjusio lenktyninin-
ko. Policmonas, vaikiną par-
metęs, vilkte vilko; visą ap-
daužė, sukruvino, ir, ant galo,
visai nualsintą įmetė į mėsi-
ninko vežimą ir nuvezė į szal-
tąją, kad apsiramintų. Ant to
viso padaryto truckszmo daug
žmonių subėgo ir visi skverbė-
si, kad pamatyti niszmintingą
vaikiną, savę ant juoko pasi-
stacziusj. Ant rytojaus minė-
tas vaikinās, už padarytą liar-
mą ir pasiprieszinimą valdziai
arba, geriaus sakant, už papil-
dytą paikystę, užmokėjo 20
dolerių. Pralaimėjusiam nieko

nebuvo, kadan-gi tas tykiai namon sugrįžo. Tai tav, vaikinėli, ir karciaminės lenktynės!

Mūsų klebonas, parvažiavęs iš Ansonios, daugeliui pasakoja, kad Ansonijoje tarp lietuvių „gyvena Dievas“: mat, ant to labiausiai pažim, kad atsirado kiseninje nemažai „dieviszkų ženklų“ — dolerių.

Bažnytinis.

Gilberton, Pa. Žmonelė straikuoja labai ramiai ir apsieina teip tykiai, kad niekur nieko negirdėti; nieks iš lietuvių neskebauja, tik iš anglų keli yra skebsai. Gilbertone, 11 liepos vakare nuėjo mūsų jaunimas pasilinksminti ant supoklės. Pradėję suptis, vien vaikas su mergina teip įsi supo, kad toji mergina pails ir puolus nuo supoklės, labai susizeidė galvą; pati ji neis galėjo pakilti nuo vietos ir nė žodžio negalėjo prakalbėti. Ją nugabenta į Ashlando ligonbutį. Ir dabar ji nieko nesneka, o kaip daktarai sako, nieko nebus iš josios. Jos vardas Anė Nedzinskiutė; turi czia tėvus; sėnumo ji turi kokius 23 metus. *J. Grabauckas.*

Elizabeth, N. J. 15 liepos patiko nelaimė Ignotą Milaszkevycią: nakezia miegodamas išpuolė pro langą iš trečio gyvenimo ir užsimusė ant vietos. Velionis paliko paczią ir 3 vaikus; atvyko Amerikon 11 metų, sėnumo 37 m.; paeina iš Navininkų kaimo, Kriokalkaukio par., Kalvarijos pav. Velionis prigulėjo prie vietinės szv. Kazimiero draugystės, kurios kasztais ir palaidotas.

S. Makauckas.

Naugatuck ir Union City, Conn. Kaip kiti daro „fairus“ ant bažnyčių, arba vercziaus ant „klebonų“, teip mus szv. Jurgio draugystė parengė fair'ą ant savo naudos. Užmanymas pasi-ekė ir galime džiaugtis neblogiausiu uždabiu, to-

kiam skaitliuje budami: pel-nėme \$313,73.

Toksai uždabnis yra draugystei didele pagelba: dabar galėsime užsimokėti visą skolą, kas yra už žemę; tada mūsų draugystė galės stoti į pirmas eiles vieszuose ir tautiszkuose reikaluose. Už fair'o pasisekimą pripuola garbė p. A. Masziotui ir B. Kamaicziui, kuriuodu daugiausiai dovanų surinko; teip-gi dėkui ir lietuviams, kurie szj-be-tą paaukavo, o lygiai ir toms merginoms, kurios nepatingėjo pasitriusti dėl draugystės. Garbė visiems lietuviams, kurie laike fair'o gražiai elgėsi.

Dr. sekr. V. Norvaisza.

Leckrone, Pa. Darbai pas mus eina gerai; kasdien dirba, pelnydami ant dienos po 3 ir 4 dol.; bet iš kitur atkaku siam sunku darbą gauti, nes labai daug yra privažiavusių iš kietosios anglies; tai-gi dabar darbininkų yra į valią. Lietuvių yra: keturios šeimos ir pavienių apie 20; o ir tie patys nesutikime gyvena.

A. Juodbalis.

Susivienijimo L. A. reikalai.

Foxcroft, Me. Mūsų miestyje tautiszkas susipratimas vis kyla augsztyn, kas pasirodo iš skaitymo knygų ir laikraszczių.

Dabar, užstojus Pensylvanijoje angliakasių straikui, lietuvių pasidaugino iki 22 vyriskų. 13 liepos tapo suszauktas susirinkimas pas K. Klimavycią ant jo ukės; susirinko 15 vyriskų ir 3 moters, tai-gi tik 7 vyrai ir 5 moters nebuvo atėję. Susirinkimą atidarė V. Pukas, atvykęs iš Pensylvanijos: jis trumpoje savo kalboj nurodė reikalingumą vienybės, nurodė skriaudas, mums daromas, kaip maskoliaus valdzios, teip ir szitoje vadinamoj liuosybės žemėje: ir czia mes turime nesztiti kapi-

talistų jungą už tai, kad mes iszsiskirstę po vieną neturime vienybės. Nurodė, kokią naudą atnesza tautiszkas mūsų S. L. A., ragino risztis prie jo ir dirbti visiems iš vieno.

Kalba visiems patiko, už ką visi isztariame szirdingą acziu. Paskui tapo sutverta kuopa tautiszko S. L. A., į kurią prisiraszė 11 sąnarių, visi užsimokėdami po dolerį. Toliaus mes tikimės savo sąnarių skaitlių padidinti, nes pas mus nėra dar tokio „ganytojo“, kurs siundyty vienus ant kitų.

Tai-gi, broliai ir sesers! Prikime vainiką Tautiszkam mūsų Susivienijimui, telkdamiesi į kuopas ir ženkime priesakin su kitomis tautomis, o be matant iszvyssime vaisius, kuriuos Susivienijimas atnesz mums ir mūsų tautai.

Prezidentu tapo iszrinktas Kazys Klimavyczia, sekretorium Jonas Tumosa. *J. Tumosa.*

Padėkavonė.

Sziuo isztariu kuoszirdingiausia padėkavonę Susivienijimui L. A. už suteiktą pagelbą ilgoje mano ligoje. 17 seimo delegatams apsvarsczius mano atsiszaukima ir nutarus suteikti paszelpą, kuri skaitysis į mano posmertinę, tąją apturėjau nuo Centr. Komiteto skaitliuje \$75,00, už ką dar kartą visiems draugsanariams isztariu acziu. Dabar galėsiu bent kiek pataisyti suirusią savo sveikata ar tėvynėn keliauti. Kaip tai yra naudinga daigtu prigulėjimas prie tautiszkos organizacijos ar tai draugyszczių, nuo kurių, nelaimėn pakliuvęs, sąnarys apturi teip brangią ir naudingą pagelbą. Dėlto velyju, idant visi lietuviai ir lietuvaiteš susitelktų į vieną pulką, kaip vaikai vienos mūsų motinos Lietuvos, prisiraszdydami prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, iško turėsime naudą sunkiose

ligose, kaipo ir persiskyrus su szia pasaule vienam iš szeimynos sąnarių, kada bus suszelpiami likusieji naszlaicziai.

Motiejus Lukoszevyczius, Sąnarys S. L. A., 38 kuopos, Brooklyn, N. Y.

Stovis kasos Susiv. L. A.

Kuopos įmokėjo:

54 Nashua, N. H.	53,00
15 Pittston, Pa., blaiv.	4,50
57 Worcester, Mass. (nauja)	8,00
25 Hasting, Pa.	12,50
33 S. Boston, Mass. Vyt.	66,50
36 Chicago, Ill.	2,50
18 Westville, Ill.	8,00
10 Philadelphia, Pa.	2,00
46 Spring Valley, Ill.	20,50
58 Hudson, Mass. (nauja)	14,00
37 Plymouth, Pa. Vyt.	13,50
7 Pittston, Pa.	2,00

Buvo \$2,806,06

Viso \$3,013,06

Kasier. *T. Pauksztis.*

Darbininkų susirinkimas ir prakalbos.

Plymoutho „Lietuvaicziių Draugystė“ buvo parengusi ant 17 Liepos vieszą susirinkimą p. Zdanavycziaus svetainėje, kame dalyvumą ėmė ir „Dr. V. Kudirkos Dainininkų Draugystė“, kuri protarpuose prakalbų dainas dainavo. Klausytojų prisirinko pilna svetainė. Padainavus „Tautiszka Giesmę“, P. Mikolainis kalbėjo apie dabartinius darbininkų reikalus, tą kovą tarp prieszingų elementų, kur kapitalistai apsiėmę yra darbininkus pasikinkyti, o darbininkai, jau neiszkęsdami bado, susitarė pareikalauti nuo kapitalistų didesnio užmokeszczių, kad galėtų bent szeip teip iszmisti, ir sutrumpinti darbo laiką, kad galėtų bent iš dalies savo reikalus atlikti ir pasilsėti. Darbininkai szitą kovą pakėlė dėlto, kad jau negalėjo iszgyventi. Pabrango duona, mėsa

ir visokis maistas ant dvigubos prekės, negu buvo keliolika metų atgal, pabrango namų sandos ir drabužiai, o algos nupuolė taip, kad darbininkas su šeimyna negal iszmisti, tur baduoti, ir savo kūdikius, vietoje pamokinimo, turi jau stumti į brėkerį ar kitą pabrinką dirbti ir tuo sutrumpinti jo amžių, atimti sveikatą. Darbininkų vienybė, sutarimas, — tai kapitalistų galas; nelaimė tikrai, kad nevisi dar darbininkai laikosi tos vienybės, nevisi supranta savo gerovę, kurią sulauks iš tos vienybės, nevisi žino savo pajiegą; bet žinančių skaitlius auga ir labai smarkiai, ir badas tą augimą drutina. Sziadien straiikas: kapitalistai neįmano, ką daryti, matydami darbininkų vienybę; jie stengiasi visokiais budais sukelti sumisizimus tarp ramiai užsilaikanczių žmonių, ir dėlto iš visur surankiojo valkatas, net prasikaltėlius, apginklavo juos su keliolika revolverių ar szaudyklių ir leido neva dirbti kasyklėse, tikėdami, kad tuo sukels sumisizimus, pargabęs miliciją arba gaujas visokių depuczių ir galės išszaudyti darbininkus, kaip 1897 metuose Lattimere. Sziatas kapitalistų troszkimas neiszipildė; darbininkai suprato jų norus. Darbininkai praszo duonos, o kapitalistų organas atsako jiems: gausite akmenį, o jei to nebus gana, tai pridėsime dar kulką. Kapitalistai niekur nenori taikytis su darbininkais, kad neduoti jiems suprasti, kad jie yra žmonės, kad jiems prigulti tiesos, bet laikyti juos amžinais vergucziais ir pusbadžiais, ir siurbti jų kraują, ir meluoja, kad „jūsų darbas yra gana brangiai apmokamas, o pabrinkai ir kasyklės neatnesza jokios naudos, ir juos laikome tikrai dėlto, kad duoti jums uždarbį, kad nenumirtumėte badu“. Bet kas sukrovė tuos milijonus? Ar ta sąujelė ka-

pitalistų savo pajiega juos uždirbo? Ne! Darbininkai tuos milijonus uždirbo, ir kapitalistai juos pavogė nuo darbininkų ar iszplėszė. Kapitalistai tol apgaudinės darbininkus, iki tiejie nesusipras, iki nesudraus jų. Pirmuoju įrankiu sudraudimo kapitalistų yra darbininko balsas rinkimo dienoje. Kaip sziadien yra visų darbininkų matoma vienybė ir draugprijautimas, taip tegul buna ir rinkimų dienoje; vietoje paczių kapitalistų ar jų bernų, rinkime ant visokių urėdviecių paczius darbininkus arba darbininkų prietelius, kurie darys tiesą visiems žmonėms lygiai, o ne vieniems, tikrai kapitalistams. Kitu vėl įrankiu sudraudimo kapitalistų yra nemokėjimas nė vieno cento ant kariszkų reikalų ir neįjimas kariaunon tarnauti, nes kareivis yra pirmasis kapitalo apgynėjas, žudytojas savo draug brolių, sunkinantis darbininko nasztą — pats budamas darbininku. Tuli sakys, kad kariauna reikalinga sargybai szalies, užlaikymui tvarkos. Netiesa! Szalį apgys patys gyventojai, jeigu užpultų neprietelius. Net iki paskutinių metų Suv. Valstijos užlaikė vos 25,000 kariaunos, ir nieks ne užpuolė; tikrai kapitalistus pagavus godulyste ir geismui pavergti kitas szalis, o nusižiurėjus ant Europos despotų, tapo padauginta kariauna, kuri tapo neiszdildomu juoduliu dėl papildytų ziaurumų ant negalinczių apsiginti žmonių. Tvarkos užlaikymui kariauna visai nereikalinga. Tvarkos nieks negriaus, jei bus sotus, apsidengęs ir turės savo sziltą, ramią vietą — dirbs savo darbą. Tvarką griauna tikrai badas, atsiradęs iš kapitalistų malonės, kuris grėsia kapitalistų gaszlavimams; tai apsiginti, jiems reikalinga kariauna, kad baduolius pasotintų kulkomis! O kas tie per

vieni, ką taip gina kapitalistus? O gi patys darbininkai, jų sunus, kurie proto netekę, net už garbę laiko žudymą savo draugbrolių! Tada bus gerovė, kada darbininkai rupjisis apie savo buvį, neis ginti savo siurbėlių, neparsiduos jiems, nerinks jų į savo perdėtinius. Antraip, gal nepoilgo sulauksime monarkizmo: gal sziadien visų žmonių alintojas Morganas dairosi pas Europos despotus, kaip reik karunavotis ir ryti nepatinkanczius, kaip sziadien vokiečiai ryja lietuvius ir lenkus, kaip vergti verguczius. Pagal dabartinį darbininkų nerupęstį, greitai galime turėti Washingtono carą. Kaip sziadien didelis skaitlius yra darbininkiszkų organizacijų, — tegul buna visų siekiu politika ir vienokia, o tada ateis kitokia gadynė. Apleidimas politikos, nerupęstis apie ją, parsidavimas kapitalistams yra priezasczia dabartinės kovos (straiko), skurdo, bado. Darbininkui, kuris per metus dirba nepilnai 200 dienų tikrai, ant dienos pramitimui, drapanai, namo samdai neiszsnesza daugiau kaip 50ct. Pavieniai gal dar szejp taip iszsiristi, bet ką gal daryti turintis šeimyną iš 3-6 ar daugiau ypatų? Ar apsiimtų bent vienas kapitalistas už 50c. dieną pragyventi? O nesigėdi jie meluoti, kad darbininkai nemoka gyventi, nepaczėdus, prageria. Visokių szakų darbo unijų iszlaimėjimas straikų yra dienoje rinkimo urėdninkų, abelname susivienyjime; neszkime vieni kitiems už akių, bet ranka-rankoje veikime dėl savo gerovės. Esant tokiai vienybei, straikai būtų nereikalingi, nebut nė szneka ma apie juos. Kad vienybėje yra galybė, paveikslų netruks ta. Paskutinį paveikslą parodė hurai pietinėje Aprikoje, kuriuos anglai norėjo pavergti ar isznaikinti. Jie ranka rankoje kovojo už savo gerovę ir

i-zlaimėjo, nors daugelį ir gyvasczių jiems kasztavo. Anglai su gėda turėjo atsitraukti, nors buvo daug galingesniais. Apie 40,000 burų pergalėjo 500,000 anglų. Vienas buras kovojo vis prieš 12 anglų ir pergalėjo juos. O jeigu milijonai darbininkų kovos prieš porą tukstanczių kapitalistų, tai vos pradėjus kova bus laimėta — o laimėjimu yra rinkimas paczių darbininkų į prezidentus, senatorius, kongresmanus, legislatorius, gubernatorius, sudžias iki konstabelio ar žemiausio urėdininko.

Moters, baduolių draugės, sziamė straike daugelyje vietų labai atsizymėjo, gelbėdamos savo vyrams. Daugelyje vietų sulaikė savo vyrus nuo ėjimo į darbą, tai pakurstydamos jų dvasią į kovą, tai draugdalyvaudamos. Dėlto tegul buna moterų pareiga pertikrinti savo vyrus ir laike balsavimo, kad nepadnotų vyrai savo balso už stiklą alaus ar dolerį, už ką paskui reik ir joms su mažais vaikeliais baduoti ir kęsti visokią stoką, skurdą. Moterų darbas visokiuose dalykuose yra pasekmingas, ir jų raginimai, reikalavimai niekad nes nelieka be pasekmės, jeigu jos tikrai einą tikru keliu. Sztai ką padarė moters, lenkės, Poznaniaus provincijoje, Vokietijoje. Po kare su prancuzais 1871 metuose, susidrutinę vokiečiai pradėjo spausti lenkus, norėdami juos į vokiečius paversti. Tam tikrai valdžia supirko nuo lenkų žemes ir iszdalino jas vokiečiams — buvusiems kareiviams — su ta sanlyga, kad jie tur apivesti su lenkėmis ir auginti vokiečius. Tas dalykas iszėjo, vienog, atbulai. Lenkės moters, netik ką ne užaugino vokiečių, bet ir paczius vokiečius, savo vyrus, pavertė į lenkus. Koks vyras nepaklausys savo moteriszkės, jeigu ji suteikia geras rodas pagerinimui gyvenimo, pri-

duoda energiją nusiminusiam, pastiprina jo dvasią? Moters savo rūpesčiu ir darbavimusi gal greičiausiai prisidėti prie geresnio surėdymo šalies, tvarkos, gyvenimo; jos išauklėti gal žmoniją, kuri nesiduos siurbti savo kraujo siurbelėms kapitalistams, jos įkvėps į savo vaikų širdis meilę artymo ir pasibiaurėjimą galvažudystės, kas šiandien garbinama po vardu kariaunos arba kariumenės. Tik moterims prisidant su išmintingu darbu ir roda, įvyks laimingesnis gyvenimas.

Dainininkai padainavo: „Jau sugrįžtu į tėvynę, — sveika, miela Lietuva“.

J. Kazakevyczius kalbėjo apie nerūpestį darbininkų apie savę, kur galiausiai kapitalistai juos teip prispyrė, kad darbininkai apsižiūrėjo ir pamatė savo klaidą: kad negalima pasitikėti tiems „geradėjams“ kapitalistams, ir stojo 150,000 darbininkų į kovą, kad išlaimėti sav geresnį buvį. Szitoji kova darbo su kapitalu bus užrašyta istorijos laksztuose, kur žmonės darbininkai szalyje, visokios gausos pilnoje, neiszkęsdami bado, sutarė išvien paszalinti taji. Biblija mums rodo, kad Dievas pasakęs žmogui, „jog prakaitė kaktos valgys duoną“ — tai yra užsidirbsi. Darbininkai nors gana prakaito išlieja, bet duonos jiems neisztenka, idant iszmistų su savo šeimyna. Kada darbininkai baduoja, kapitalistai, prakaituodami, mēto milijonus ant iszdykavimo ir paleistuvystės, — tuos milijonus, kuriuos iszplėszė isz puslėto, kruvino darbininko delno. Kas yra šiandien darbininkas kapitalisto akyse? Nieks! Mulas turi didesnę vertybę, nes už jį kapitalistas užmoka porą desėtkų dolerių, ir jį labiaus sergsti negu darbininką, už kurį kapitalistas neturi jokio atsakymo, jeigu per niekam nevertą prie-

žiurą ir neatsargumą žusta szimtai darbininkų, kaip tai atsitiko paskutinėse dienose Johnstown'e. Kovoje už savo tiesas, tegul buna mums atmintyje liudnas atsitikimas Lattimer'e, kur kapitalistų bernai, mūsų paczių balsais iszrinkti valdininkai, suszauđė į 40 darbininkų, ant niekeno pirszto nepakėlusių. Ką-gi paskui nukaltino neva „tiesos sargai“ — sudžios? Nelaimingus darbininkus. Kas kaltas priezasties nelaimės Johnstown'e? Pagal kapitalistų ir jų laikraszczių nuomonę, teipjau kalti darbininkai, nes jie, girdi, bovijosi su gazais kasyklose; apie ventilaciją nė žodelio, kad toji buvo niekam nederanti. Kokį atlyginimą gavo moters ir vaikai tų nekaltų aukų Lattimeryje ir Johnstowne? Badas jiems akyse kasdiena. Kas užtarė už vargzus darbininkus, kurie savo gyvastį nekaltai pražudė? Nieks! Tiesa, tie, kurie nutukę isz darbininkų prakaito ir vadinasi Kristaus įpėdiniiais, kurie lobius susikrovę teip gi isz to baduol'o darbo, per savo organus apskelbė, kad szerifas ties Lattimer'u szaszus nuvalė, iszszaudydams tuos „fareignierius“. Darbininkai negali tikėtis, kad jų buvį pageris kapitalistai. Ne! Darbininkai patys turi apie savę rūpintis, susivienyti, ir dienoje balsavimo nutrenkti visus kapitalistų bernus, kaip ir paczius kapitalistus, nuo visokių urėdviecių, o iszrinkti savo žmones, kuriems rūpės gerovė visų žmonių lygiai, o ne kelių kapitalistų. Pajiegos tam darbininkai turi ganėtinais. Respublikonai arba demokratai nepageris darbininkų buvio, nes paskutiniame laike jie jau teip apsunkino, kad negalima atkelti; jie paglemžė į savo rankas viską, ant visko trigubas ir augsztesnes prekes pakelė, o algas numuszė. Kas į tai tēmyja, mato viską aiszkiai,

kaip veidrodyje. Delto iszlaimėjimas szitos kovos priguli nuo darbininkų vienybės, ir vienybės balsavimo dienoje. Užstojusiam protarpyj dainininkai padainavo: „Rytoj jau namie nebusių“.

J. Vaitkevyczia nurodė, kas mes esame ir kur esame. Mes apleidome savo tėvynę dėl de spotiszkos caro valdzios persekiojimų, kaip ir dėl stokos duonos. Czia, mums rodėsi, yra liuosybė, lygybė ir brolystė, kaip apie tai skaitėme arba girdėjome pasakojant kitus. Kaip mūsų pratėviai buvo vergais—baudžiauninkais, tokiais buvome ir mes, nes neturėjo me laisvės, nė geresnio duonos kėsnio. Czia iszkovotą laisvę po vadovyste Jurgio Vasingtono, A. Linkolno, dabartiniai kapitalistai mindžioja ir stengiasi įvesti despotizmą, kapitalistiszką verguę. Buvome vergais, nelaisviais, ir esame tokiais, nors kitoje szalyje. Nėra mums, broliai, laisvės nė vienos dienos dėl mūsų nesupratimo. O tacziaus yra viena diena laisva, iszkovota virszminėtų didvyrių, — tai balsavimo diena, nuo kurios priguli mūsų gerovė ar skurdas. Ant raszto vadinasi laisva szalis, gyventojai pasidalinę į du skirtu pulku; viename pulkelyje yra mažas skaitlius žmonių, kurie gyvena pertekliuje ir vis rėkia: „aukso troksztu“. Antrame pulke milijonai žmonių iszblyszkusių, raiszų, sužeistų, iszbadėjusių, szaukia: „darbo ir duonos“. Kada tas szauksmas pasididina, anas mažas pulkelis, kapitalistai, atsako kulkomis. Kapitalas, kaip žaltys, nejutoms prislinkęs prie darbininko, iszsiurbė jo kraują ir prakaitą. Dėlto, atėjus balsavimo dienai, pasakykime: „szalin tu, siurbike!“ pabrėzdami kryželį ant darbininkų tikieto. Dėl mūsų nesupratimo esti tas vargas, dėl mūsų nerūpeszcio apie savę, kapitalistai mus isznaudo-

ja ir dėlto turime badu mirti, nors visokių gamtos dovanų yra pakaktinai visiems, nors mes jas iszdirbame, prirengiame sunaudojimui. Dėlto tegul buna visų mūsų rūpeszczių iszsiliuosavimas isz tų nevalios namų.

Dainininkai padainavo: „Ar einu, ar stoviu“.

Dr. Želvienė kalbėjo apie padalinimą darbo, kuris skirstosi į daugelį szakų. Darbininkais yra visi tie, kurie atlieka visokį darbą kitiems, bent kurioje iszdarbiavimo szakoje, kaip platinime pramonės, prie ko priskaitomi: žemdarbystė, visokios kasyklės, geležies liejinyzcios ir kiti, iki smulkausių, darbai. Vieni gamina medegą ir paveda ją kitiems apdirbimui, kad būtų galima sunaudoti, kur tokio daigto reikia, ir pristato į vietas, kur pareikalauta.

Idant aiszkiaus suprasti, peržvelgsime bent trumpai darbininko buvį pracityje ir dabartėje.

Žiloje senovėje, kada žmonės nepažino dar nė dailos, nė iszdarbystės, nė jokio kulturiszko gyvenimo, gyveno tada mažuose pulkeliuose, mito isz medzioklės, žvejybos ir medzių vaisių, nieko nedirbdami, apart pasigavimo kokio gyvulio, tai žuvies ar nusiskynimo vaisių. Bet ir už tą maistą tie pulkeliai vesdavo jau tarp savęs kovas, vieni antrus užpuldavo, kartais visus silpnesnius nugaluodavo. Toje gadynėje niekur ant žemės nebuvo teip surėdytos draugijos, kaip kad šiandien ją matome.

Laikui bėgant, žmogus pradėjo kilti isz tokio padėjimo, iszsimanė pasidaryti sziokius-tokius įrankius — medinius, o vėliaus akmeninius, vien medzioklei ir ginklus. Vėliaus iszmoko surast ir sunaudoti varį, bronzą, pasidarymui savindų ir ginklų, iszmoko ugnį kurinti, prisijaukino tulus gyvulius. Vėliaus, dar priesz

istoriskam laike, ismoko rinkti seklas, sėti, kulti ir maliti; įprato teipgi taupyti atlaiką ateinančiai sėjai. Tokiu budu prasidėjo žemdarbystė. Toks medegiszkas žmonių pakilimas paleido visokiais keisiais visą žmonijos pajiegos sriovę. Imtynėse, užpuolimuose kits ant kito, stipresniejie neužmuszinedavo pergalečių, bet sugavę priversdavo apdirbti jų žemes, atlikti už juos darbus. Nuo to laiko atsirado vergija. Su vergija atsirado ir kitos luomos: valdancioji ir turtinczių luoma. Kovoje už geresnį buvį tos luomos vienyjosi, rinko narsius vadus ir užpuldavo ant nesusivienijusių, kuriuos pergaleję pavergdavo, tai suvienydavo su savaisiais; ir teip vietoje iszsiklaidziusių pulkelių atsirado tautiszki skyriai ir nuo to žmonijos laipsnio atiskleidžia istorijos laksztai.

Draugiszkas iszsilankstymas yra susivienijimas iszsisklaidziusių žmonių, pakilimas isz gyvuliszko stovio, apsigyvenimas dideliuose pulkuose ant vietos, vis didinant tos vietos skryczius. Augant ir telkiantės draugiszkais pulkams, reikėjo užvesti sargybą ir apgynėjus nuo paszalinių užpuolikų ir raminti naminius nesutikimus: nuo to laiko atsirado kariauna. Kad visus aprupinti maistu ir kitokioms reikmenims, reikėjo užvesti su kaimyniszkoms tautomis mainą, įtaisyti kelius susineszimui, taisyti priplaukas prie vandenių. Kad atskirti labiausias tautas vieną nuo kitos, tapo įvesta kunigija su yvairių yvairiomis apeigomis, praminotomis tikėjimu. Viena tauta neužkentė tautos, kitoki tikėjimą iszpažįstanczios, kas ir sziądien dar atsikartoja. Toliaus, žmonija pareikalavo vis daugiau darbo įrankių, kas buvo tada turtu arba kapitalu. Isz karto visas iszdirbėjo turtas buvo jo įrankiai; darbas

buvo apmokamas nuo jo daugumo; reikalautojas pristatydavo medegą ir pabaigus darbą, apmokėdavo už apdirbimą tos medegos. Po tokiomis sąlygomis iszdirbėjas galėjo jau susitaupyti lobį ir padidinti darbavietes. Jau 1485 iki 1509 metų, patys iszdirbėjai pradėjo isz savo medegos iszdirbinėti visokius daigtus. Turintiejie įrankius dirbo patys, arba sykiu su savo pagelbininkais, mokintiniais.

Tiktai vėlesnės gadynės sulaukus, iszdirbėjas arba amatininkas pametė dirbęs sykiu su samdininku ar mokintiniu, pastojo kapitalistu ir naudojosi isz darbininkų darbo. Iki paskutinių laikų savininkas įrankių darbo dirbo sykiu; daugiau uždirbdavo savininkas, — duodavo didesnį užmokesnį ir samdininkui; neturėdavo darbo, — szvėsdavo abu: nebuvo tada kovos tarp darbo ir kapitalo.

1550 metuose jau daug buvo sutauta kapitalo. Miestuose tapo įsteigtos apsergėjimo draugystės, į kurias priimdavo vien turtingesniųjų iszdirbėjų vaikus; pramonininkai su pralobusiais pirkliais pasisavino miestų žemes ir namus, net sodybas. Jie teipgi pagriebė į savo rankas politiszką galybę; nėjokis kitas žmogus negalėdavo buti mieszczionim, neturėdavo balso jokiuose reikaluose, jeigu nebuvo miesto ukiecziu ir neprigulėjo į kapitalistų apsergėjimo draugystę, arba jeigu neturėjo savasties, žemes. Įgijus tokią galę mieszczionims, amatininkams ir prekėjams, toliaus jau tokis apsergėjimas pasirodė nereikalingu, tapo paszalintu, nes jų rankose buvo dauguma lobių ir žemes, jie vieni tik te galėjo balsuoti. Iki 1750 m. jokių svarbesnių atmainų neįvyko, bet nuo to laiko prasidėjo placziausiame apskirtyje žemdarbystė; nuo to kilo ir pramonė, kuri neapregimai iszsi-

plėtojo ant iszsitobulinimo draugijos. Rankų įnagius atlikime yvairiausių darbų užvadavo naujai iszrastos maszinos, kurios milijonams darbininkų atėmė darbą ir nuo to prasidėjo kova tarp darbo ir kapitalo, nes kapitalistai viską pasisavino: žemę, darbo įrankius, susineszimų kelius, ir darbininkams nieko neliko, kaip visiszkas parsidavimas kapitalistui už menkutę algą, už duonos kąsnį. Vienog, teip baisiai kapitalistams apiplėsziant darbininkus, daugybėje vietų darbininkai atėjo į susipratimą; kilo kova, liejosi kraujo sriovės. Darbininkai iszkovojo bent dalelę savo tiesų, tapo pripažinti žmonėmis. Tulose szalyse net įstatymus sutaisė, kad darbininkai turi turėti darbą ir atsakantį gyvenimą, kur yra sudas sutaikymui ginčų tarp kapitalistų ir darbininkų. Bet szioje szalyje yra viskas antraip: ezia darbininkai už prastą maistą dirba ilgai ir sunkiai. Kapitalistai, kurie organizuojasi į milijardinius trustus, sako, kad elgiasi visai teisingai ir nieko negal darbininkams duoti. Vienos kompanijos prezidentas sziteip pasakė: „dabar szilta, tegul pasilsis darbininkai; ateis szaltis ir jie, neturėdami ką valgyti, bus priversti mums pasiduoti, nes prie to juos privers badas“. Darbininkai, vienog, neprivalo nusiminti. Visokios unijos, kitokių darboszakių, apsiemė szelpti straikuojančius, nors straikas tėtusių ir kas-žin kaip ilgai. Jie apsiemė vienos dienos uždarbį kas nedėlia atiduoti paszelpai straikierių. Kad straikas buslaimė tas, nėra abejonės; tas yra matoma isz susipratimo ir vienybės tarp darbininkų.

Užbaigus prakalbas, dainininkai dar padainavo: „Meilė mums dziaugsmą duod“, „Ilgai, ilgai ginklai asztrus Lietuvoj czerszkėjo“ ir „Pauksteliai mieli, czulbėkit“.

Kalbos ir dainos visų višiams patiko. Už tokį vakaro parengimą „Lietuvaiczzių Dr.“ užsipelnė garbę ir padėkavonę.

Kristaus kankintinis.

Isz Levo Tolstojaus).*

Nechliudov rymojo ties pervazo atspyriais, žiurėdams į placzią ir sriauną upę.

Isz miesto atskriejo antvandeniais oszimas ir varinio varpo gausmas. Bestovįs greta Nechliudovo važnyczia ir kiti vežėjai visi nusimovė kepures ir padarė ant krutinės didelį kryžių. Tik apyžemis, apsikudlojęs senis, kuris stovėjo visų arcziausiai ties atspyriais, nesizegnojo, bet iszkėlęs galvą, įstebeilyjo akis į Nechliudovą. Tas senis dėvėjo sulopytą rudinę, vilnones kelines ir szleivus su lopais czeverykus. Už peczių kybojo nedidelis krepsziukas, ant galvos buvo užmauta augszta kailinė apsitrynus kepurė.

— Tu kodėl, seni, nesimeldi? — pasakė Nechliudovo važnyczia, užsimovęs ir apsitaisęs kepurę. — Ar tu bekricksztis?

— O priesz ką gi melstis? — griežtai, lyg užsipuldamas, atrėmė susivėlęs senis.

— Žinia kam — Dievui, —

*) Tai yra isztrauka isz L. N. Tolstojaus romano „Prisikėlimas“. Ezia perstatytas žmogus, kuris fanatiszkai yra įtikėjęs, jog svieto davadas neyra geras, jog tikėjimas, vardan Dievo, platina melus ir iszkraipo patį supratimą apie Dievą; jis pertai nepripažįsta nėjokios valdzios: „buk pats sav virszininku, — tada nereikės nėjokių virszininkų“ — sako jis; „asz pats sav caras“ — tvirtina jis. Tas mislis įkvėpė jam prasta prigimta jo dvasia, o ne knygos arba keno pakurstymas.

Nelemtas draugijos padėjimas Rusijoje priveisė daug tokių, kaip tas senis; ne szimtais, bet tukstancziais, varinėja juos isz etapo į etapą, bet jie tvirti savo užsispyrime. Tai yra gyvas, vaikszcziojantis protestas priesz amžiną neteisybę.

Juos prasti žmonės tarpais vadina „Kristaus kankintiniais“.

kandžiai isztarė važnyčia.

— O tu man parodyk, kur Jisai? tas Dievas?

Senio iszsireiszkime pažim buvo daug rimto ir tvirto, teip jog važnyčia pajuto susikirtes su stipriu žmogum ir truputį sumisgo; bet neiszsiduodamas ir drovėdamas apsileisti susirinkusių akyse, jis skubindams atsakė:

— Ugi kur? Žinia — danguje.

— O tu tę buvai?

— Buvau ar ne, bet visi žino, kad reikia melstis Dievui.

— Dievo niekas—niekur, nė niekur—niekas nematė. Vienatinis Sunus, kurs užslėptas savo tėve, — tas jį apreiskė, — suraukęs kaktą, skubiai pasakė senis.

— Tu, matyt, nekrikszczionis, skyloczius. Tu skylei meldiesi, — atžagė važnyčia, kisdamas botkotį už juostos ir taisydamas plėszkę.

Kas—žin—kas nusijuokė.

— O kokio tu tikėjimo, dieduk? — užklausė tulas nebejaunas žmogus.

— Nėjokio tikėjimo asz neturiu. Dėlto kad asz niekam, o niekam, tik vienam sav, tikiu, — greitu ir riestu balsu atitarė senis.

— Kaip—gi sav tikėti? — prabilo Nechliudov, prisipleikdamas į szneką. — Galima paklysti.

— Niekad amžin! — kreselėjęs galvą, riestai atsakė senis.

— Tai kodėl sviete yra visoki tikėjimai? — paklausė Nechliudov.

— Dėlto atsirado visoki tikėjimai, kad kiekviens tiki žmonėms, o pacziam sav netiki. Ir asz tikėdavau žmonėms ir klaidžiodavau, tartum akloje pustynėje; teip buvau įsipainiojęs, jog nesitikėjau iszsipinkliosias. Ir starovierai (sentikiai), ir novovieriai, ir subatninkai, ir chlystai, ir popiszkiei, ir bepopiai, ir austrijokai, ir molokanai, ir skapai.

Kiekvienas tikėjimas garbina vieną savę. Sztai visi ir iszszliaužiojo į paszales, kaip tie spangi szunycziai. Tikėjimų daug, o dvasia viena. Ir tavyje, ir manyje, ir aname. Tai reiszkia: kiekviens tikėk savo dvasiai, ir tada visi bus suvienyti. Buk kiekvienas pats sav, ir visi bus isz—vieno.

Senis kalbėjo garsiai ir dairesi aplink, matyt, norėdamas, kad kuodaugiausiai žmonių iszgirštų jį.

— Ką—gi, tu nuo seniai teip tiki? — paklausė Nechliudov.

— Ar asz? Jau senokai. Jie jau dvideszimts treti metai persekioja manę.

— Kaip tai persekioja?

— Kaip persekiodavo Kristų, teip persekioja ir manę. Sugriebė ir tąso — tampo po sudus, pas popus, — pas raszte—mokituosius, pas farizejus; sodindavo ir į beprotnamį. Tik nieko jie negali man padaryti, nes asz liuosas. — „Kuo tu — girdi — vardu?“ Mėklina, asz prisiimsiu kokį vardą. Bet asz neprisiimu nėjokio. Asz esu iszsizadėjęs visko: neturiu asz nė vardo, nė vietos, nė tėviszkės — nieko neturiu. Asz pats sav. — „Kuo tavę vadina?“ Žmogum.

— „O kiek turi metų?“ —

Asz, sakau, neskaitas, o nė suskaityti negalima, nes asz buvau visada ir busiu visada.

— „Kas — klausia — tavo tėvas ir motina?“ Neturiu, sakau, asz nė tėvo, nė motinos, tik turiu Dievą ir žemę. Dievas — mano tėvas, žemė — motina. — „O carą?“ — klausia

— „pripažįsti?“ — Kodėl nepripažįsiu? Jis sav caras, o asz sav caras. — „Na“, — sako

— „su tavim nėra ką sznekėti“.

— Asz sakau: asz nė nepraszau tavęs su manim sznekėti.

Teip ir nepaliauja kankinę.

— O kur tu dabar trauki?

— O kur Dievas pasuks.

Dirbu, o nėra darbo — papraszau duonos.

Teip užbaigė senis, maty-

dams, pervazą jau priplaukiant krantop, ir su pasididziavimu apdairė visus, kurie klausė jo.

Pervazą privarė prie kito kranto. Nechliudov iszsiėmė masznutę ir pasiulė seniui pinigų. Senis atmetė.

— Asz szito neimu. Duoną imu — pasakė jis.

— Na, tai dovanok.

— Nėr už ką dovanoti. Tu manęs nenuskriaudei. O manęs nė negalima nuskriausti, — pasakė senis ir nuėjo.

* * *

Kunigaiksztis Nechliudov

(tas pats, ką augszcziaus minimas: jis keliavo drauge, bet savo noru, su viena kalinių partija per Siberiją), užėjęs vakare su tulu angli—keliauninku į kalėjimą, nusistebėjo, pamatęs tą patį ypatingą senį, su kuriuo buvo susitikęs iszryto ant pervazo. Tas senis, kudlotas ir visas raukszlėtas, vienuos purviniuos, pelenu spalvos, perplėsztuos ant nugaros marszkiniuos, tokiose pat kelinėse, basas, sėdėjo ant ašlos ties lentų guoliu ir ruscziai, lyg klausdamas ko, dilbsojo į įėjusius. Į suliesusį jo kuną, regimą per sutersztų marszkinų skyles, gaila buvo žiurėti — toks jie iszrodė silpnas ir menkas; bet jo veidas reiszkė gilesnį rimtumą, negu ant pervazo, ir jį tartum buvo apszvietus augsztesnėji gyvas. Visi kaliniai, kaip ir kituose kambariuose, paszoko ir iszsitiesę sustojo, įeinant ponams ir virszininkams; senis, vienog, sėdėjo sav, kaip sėdėjęs. Jo akys sužibo, o antakiai ruscziai susiraukė.

— Stot! — riktelėjo jam užveisda.

Senis nė nekrustelėjo, tik su paniekinimu nusiszypsojo.

— Priesz tavę stovi tavo tarnai. O asz ne tarnas tav.

Ant tavo kaktos dėmė — pratarė senis, rodydamas į užveisdos kaktą.

— Kaa—a—as? — gresmės

balsu suszuko užveisda, žengdamis stacziai ant senio.

— Asz pažystu tą žmogų, — pasiskubino isztarti Nechliudov užveisdai. — Už ką jį suėmė?

— Policija pristatė, kad be raszty. Mes nuolat praszome, kad nesiųstų tokių, o ji vis siunczia, — pasakė užveisda, piktai sznairuodams į senį.

— O tu, matyt, teipjau isz antikristaus pulko? — atsigrėžė senis į kunigaiksztį Nechliudovą.

— Ne, asz tik teip larkausi, — atitarė Nechliudov.

— Ką—gi? atėjai pasidvyti, kaip antikristus koroja žmones? Sztai, na, žiurėk. Sugriebė žmones, suvarė į gardelį (klėtką) didelę minią. Žmonės turi isz prakaito duoną valgyti, o antikristus uždarė juos, nelyginant kiaules, szeria be darbo, kad jie pavirstų į žvėris.

— Ką jis sako? — paklausė anglas, kurs tyčia keliavo po Siberiją, idant pažinti jos gyvenimą.

Nechliudov pasakė, kad senis peikia užveisda už tai, kad jis laiko žmones nevalėje.

— Tai paklauskite, kaip tam seniui iszrodo: ką daryti su tais, kurie nepildo įstatymų? — tarė anglas.

Nechliudov pasakė seniui, ko jo klausia.

Senis dyvinu budu nusijuokė, parodęs visus savo dantis.

— Įstatymas! — kalbėjo jis su gilia panieka: — pirmucziausiai jis apiplėszė, apdraskė visus, atėmė nuo žmonių visą žemę, visus turtus, paglemžė juos sav, visus nužudė, kurie jam prieszinos... O paskui paraszė „įstatymą“, kad neplėszty ir nežudyty... Reikėjo ankscziaus parasztyti tą įstatymą...

Nechliudov iszguldė tuos zodzius. Anglas szyptelėjo.

— Na, vis—gi, ką dabar daryti su vagiais ir zudytojais? paklauskite jo.

Nechliudov pasakė seniui, ko klausė anglas. Senis rusčiai susiraukė.

— Pasakyk jam, kad jis nubrauktų nuo savęs antikristaus plėmę, — tada jis neras nė vaigių, nė žudytojų. Teip jam ir pasakyk.

Iszvertus senio žodžius, mokintasis anglas truktelėjo pečiaus:

— He is crazy! (jisai pusprotis!) — tik tiek iszmanė pasakyti civilizuotas apszviestas tautos sunus.

— Tu daryk savo, o juos pamesk. Kiekvienas pats sav. Dievas žino, ką nukernoti, kam suteikti mylistą, o ne mes žinome, — kalbėjo senis Nechliudovui. — Buk pats sav virszininku, tada virszininkų nereikės. Eik sav, eik! — pridurė senis, pikta susiraukęs ir žiebdamas akimis į užtrukusį kambaryje Nechliudovą. — Prisižiurėjai, kaip antikristaus tarnai szeria utėles žmonėmis? Gana tav, — eik sav!

Psykologija.

(Žiur. 30 num.)

XIV.

Sujungtinės idėjos.

Nors valandėlę pamislyjus apie ką, užėina ir kitokios mislys, lytincizios tą patį daigtą. Daleiskime, pamislyji apie tėviszkę: staiga skrieja mislys apie namus, apielinkę, tėvus, jaunystės draugus ir žaisles, medžius, upelį etc., kurie tėviszkėje esant, mus džiugino. Tos mislys skrieja lėčiaus arba sparcziaus per omenį, pagal reikalą.

Hickok sako: „Padilgintojai pirmesnių mūsų mislių omenyje susiglaudžia, kaip vuogos kekėmis, sujungiamos ypatingu gamtos įstatymu. Taigi, kada vieną idėją paszaukia atmintis, tai ji viena niekada mums netarnauja, bet visa susijungusi kekė kartu veikia“. Tokiu budu, yvairios mislys skrieja per omenį,

kada apie bent-ką pamislyjame, ir tą visą mislių eilę vadiname „sujungtinėmis idėjomis“.

Yvairiausiuose veiklumo apsiireiszkimuose — ar tai būtų atminties, pajautimo, svajonės, pamėgimo arba kito-ko — protas veikia pagal tamtikrus, gamtos suteiktus, įstatymus.

Dabodami savo mislių bėgi vienintelę valandą, pamatysime yvairumą susijungimo arba giminytės atbudusių idėjų ir mislių, gimdanczių arba budinanczių jas. Pamislyji apie garą, — atsimeni laivą ant upės; atminus tą, mislys skrieja apie cziužynę kur su draugais ant užszalusios upės; radęs vinį, atsimeni apie tvorą, daržą, tvartą etc., kur nuo seno rengiesi vinį įkalti, arba atsimeni padirbtą skrynute, kurioje ta vinis bus įkalta. Pamatęs masziną, imi mislyti ir apie darbą, kurį ir kaip ji nuveikia; į armotą žiurint, matai arba atmeni kruviną karės lauką. Kada szalta, atsimeni szilumą. Kartumas gimdo atmintį saldumo; tamsa budina atminimą szviesos etc. Taigi matome, kad idėjos susijungia yvairiausiai budais. Žinome, kad žmonės sujungia vietas su yvairiais nusidaviniais. Tukstancziai aplanko karės laukus, Jerolimą, Jordano upę ir stebuklingas vietas, per tai, kad tas vietas sujungiamas su nusidaviniais, kurie jautriai, aiskiai užima mus.

Geisdami iszguldyti įstatymus „sujungimo idėjų“, reikia nepamirszti, kad tas susijungimas yra tarp daigtų, o ne tarp idėjų. Paczios idėjos negali prikibti, susikabinti, nė susilieti į daigtą.

Tikrasis principas, iszguldantis visą susijungimo giminytę, yra tas: protas stengiasi atkartoti tą patį daigtą tuo pacziu budu visada.

Idėjų susijungimas rymo ant fiziszkos arba smegeninės papėdės. Pavienių protiszkų

veikmių nėra; skirtos, viena antrą sekanczios protiszkos veikmės užskleidžia kita kitą. Kiekvienai veikmei nusiduoti reikia tamtikro laiko; veikmė prasideda isz lėto, pasiekia augszciausia cziukurį ir vėl eina silpnyn, pakol ji nepasilieka atmintyje. Vienog, dar vienai misliai nepraslinkus, jau kita pradeda veikti, o dar pirmajai nevisai pranykus, antrajai cziukurį praleidus, jau ir trecioji pradeda veikti, lyginai kaip ant vandens vilnys viena antrą užlieja. Smegenų pavirszius tam tikslui yra prirengtas, taigi sujungianczios nerviszkos valaknelės sukabina centrus, esanczius smegenų pavirsziuje. Tos valaknelės keliauja į visas smegenų szalis, lankstosi po vageles, ant smegenų esanczias sujomis kartu, iszsiriecziant ir tokiu budu suvienyjant yvairias smegenų dalis.

Kada jau dvi idėjos skrieja per omenį paeiliui — viena isz jų budina antrąją. Vienog, su kiekviena protiszka veikme esti susijungus galybė kitų veikmių, ir budą sujungimo (arba kokią eilę seks veikmė) nuspręš tris faktoriai: 1) tankumas, kuriuo kiekviena isz yvairių veikmių bus veikus su pamatiniu processu; 2) tvirtumas kiekvienos sujungtinės veikmės; 3) buvimas arba stoka tamtikrų prieszingų veikmių.

Phiziologiszkas suvienyjimas yvairių smegenų centrų, per sujungianczias valaknelės, yra tad fiziszka sujungto protiszko padėjimo sąjungmė. Kadangi ant kiekvieno ketvirtainio colio pavirszutinės smegenų medegos yra ne mažiaus, kaip 15 milijonų nerviszkų stoczzių, tad aiskiu, kad gali įvykti neapskaitoma daugybė kombinacijų. Pabudinimas vieno įspudžio tokiam resginyje pabudina ir daugybę susidraugavusių įspudžių: keletą aiskiai ir tvirtai, kitus mažiaus ir

mažiaus aiskiai.

Dar bus.

Dr. J. T. Želviene.

Balsas isz visuomenės.

Nedaleiskim badu mirti, vyrai tautiecziai! Suprantam butiną reikalą szelpti besimokinanczią jaunumėnę, suprantam didelę stoką mums mokintų vyrų, kurie mums į „ateitį gerovės“ kelią rodo, bet kaip mes suprantam apie vyrą t. y. Gavėną, jau iszmokintą stoti į darbą ant mūsų labo, o mes daleistume jam be laiko isz bado szią pasaulę apleisti? Užsitrauktume mes, amerikiecziai, ant savęs neiszdildomą dėmę! „Amerikos tautiecziai savo tarpe begyvenancziams mokslo vyrui daleido badu numirti“. Tai tav dailiausia!! Nežiurint to: kas negali isz gailesczio sujudėti, perskaitęs isz „Lietuvos“ num. 29 A. Jocio praneszimą apie virszui minėto nelaimingo tautieczio padėjimą?

Isz savo pusės, mudu su draugu J. Varnaiczium aukaujame \$1,00, kurį drauge siuncziame. Gaila, kad mūsų apygardėje nėra daugiau lietuvių — tai nėra nė kur paklabinėti.
J. S. Pruselaitis.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau Juozą Raczių isz Kauno gub., Sziaulių pav., Joniszkės miestelio; paliko paczią Lietuvoje ir jau 8 metai, kaip raszė laiszką isz Pittsburg, Pa., į Lietuvą. Jis pats ar kas isz tautieczzių, duokite žinią ant szio adreso:

St. Tamulis, Box 379
Edwardsville, Pa.

Pajieszkau savo brolio, Jono Urbono; jisai gyvena seniaus Seattle, Wash. Meldziu praneszti apie jį ant szio adreso: M. Urbons,

72 Chestnut str.,
Yonkers, N. Y.

Isz visur.

Rusijos valdžia uždraudė rinkti dvylikoje gubernijų statistiskas žinias: caras, mat, nenori parodyti svetui, kiek žmonių stimpa tą badu.

Persų szachas pareikalavo nuo Italijos karaliaus, kad anį itaisytų mokintų szunų ir kazių balių (szachas labai myli szunis) su visokiais perstatymais; tas balius buvo itaisytas karaliaus darže, prie Kvirinalo rumų; szunes szokinėjo, o du dangaus pateptiniai plojo delnais ir džiaugėsi. Tai yra ne koki pramanyti juokai, tik gyvi faktai.

Anglijoje ir Airijoje yra 227 yvairios krikščionizkos sekotos; o vyriausias frankmasonų mistras, Anglijos karalius Eduardas, yra vyriausia anglikonų bažnyčios galva.

Vyskupas Keppler sakė Heilbronn'e (Vokietijoje) kalbą, kurioje graudeno žmones „grįžti prie senoviszkių prastų paprocių, laikyti vaikus drausmėj (su ryksztės pagelba), akiai klausyti valdžios ir t.t. O szalin su paszėlusiu troszkimu apszvietimo, mokslo ir liuosybės!“

Numirė 22 liepos Ryme paskutinis „Rymėnas“, kardinalas Ledóchowski, prefektas kolegijos platinimui tikėjimo, turėdamas 80 metų amžiaus; paejimu jis buvo tikras lenkas, bet sykį užklaustas, kokios jis tautos, atsakė: „romanus sum!“ (esu rymėnu). Augsztoji dvasiszkija tankiausiai iszsizada savo tautos, idant tarnauti, kaip ji sako, vien bažnyčiai. Ledóchowski buvo laikytas prusų valdžios kalėjime net dvejus metus, budamas Gniezno arkivyskupu, bet ne už savo (lenkų) tautą, tik už bažnyčios reikalus.

Adomas Mickevyczia.

(1798—1855)

Jo gyvenimas, raštai ir darbai.

Aprašė A. J. Daubaras.

(Tęsa.)

rankose daugiau spēkos, negu pirmiaus Romos viešpatystė, o šiadien maskolių caras. Jai truksta doriškų pamatų, persitikrinimo ir idejų. Socializmas yra tai žingsnis pirmyn prie laimės: ne vieno žmogaus, bet visų žmonių“.

Mickevyčia pralenkė savo laiko prancuzų socialistus—svajotojus (utopistus). Jis reikalauja kovos ir nuolat, kovos be paliovos.

Jis sako aniems: „Iš viršaus galima pasakyti, kad kiekvienas užmanymas pasiliks tuščia svajone (utopija), jeigu tikime, kad galima ką nors ramiai pravesti ir įvykdinti, nieko neužgavus. Jus patys sutinkate, jog svietas teip surėdytas, kad jis padalintas į vergus ir į siurbėles (dieles), į prispaustuosius ir prispaudėjus, o jus norite svietą perkeisti, padaryti jį laimingu, sutaisydami blogą su geru?“¹⁾

Šiadien visi daro ne kiteip. Niekas nebesako vilkams pamokslų, kad avių nepiautų; jeigu gali, tai atima piktuojų, nes geruoju ikišiol niekas nieko neišgavo nuo ponų ir karalių.

1848 m. Paryžiuje buvo revoliuciją pakėlę darbininkai. Ponai, matydami blogai busią, pastatė jiems tamtikrus namus. Aštriais žodžiais Mickevyčia pasakoja proletarijams, kad netikėtų ponams, kurie tik ačiu revoliucijoms, pradėjo rupintis apie darbininkų gerovę.¹⁾

Reikia dabar pažiūrėti, kaip Mickevyčia suprato tautišką klausimą. Nebuvo jisai šovinistu, t. y. tokiu, kurs nemato daugiau nieko, apart savo tautos. Jis žiurėjo plačiau. Tautos, — sako jisai, — tyčia ponų kurstomos ir suezinamos, piaunasi tarp savęs, nustoja kas—kart doros, teisybės ir meilės; matydamos viena kitą savo priešininę, užpuola ant kitos, užtatai jos pačios nustoja laisvės ir panašios tam žvėriui, kurs, norėdamas atkeršyti kitam žvėriui, davėsi žmogui suvaldyti. Tokius daigtus daro karaliai ir jų giminės. Tada reikia eiti prieš juos, ir tautos tesivienija tarp savęs, bekovodamos prieš karalius.²⁾

Mickevyčia rašė lenkiškai, nes lietuviškai nemokėjo, nors vadina savę lietuviu. Yra tai lietuvis, lenkiškai kalbantis. Vienog, jis skiriasi nuo tokių lietuvių mūsų dienų. Dabar lietuvi, lenkiškai kalbantieji, yra labiau surišti su grynais lietuvi, negu su lenkais. Riša juos vienodas prispaudimas, viena apsigyvenimo vieta, istoriškos liekanos ir atminimai, ekonomiškos sąlygos. Todėl jie nė nemislyja

1) Haase, 14-16.

2) Tępat, 16.

vienytis su lenkais, nori atsiskirti nuo Lenkijos, o iškovoti vienkart su grynais lietuvi, savo viešpatystę. Bet pakol tų pažiūrų prisilauko vieni darbininkai—socialistai, o dvarponiai ir buržuazai yra tam priešingi.

Mickevyčios laikuose buvo kiteip. Bajorija, vienintelė kulturiška luoma, jautė savę lenkiška, už tėvynę savo skaitė Lenkiją, rupėjo atgaivinti ją, į kurią įeitų, kaip atskira dalis, ir Lietuva. Bet dabar persimainė laikai, prasiđėjo lietuvių krutėjimas, atsirado naujos pažiūros....

* * *
Tai—gi Mickevyčia nebuvo karalių, kunigų ir ponų poetu: (dainium) buvo tai apgynėjas darbininkų ir vargdienių. Ir jį galima pavadinti socialistu, nors daugelyje dalykų jis skiriasi nuo dabartinių socialistų pažiūrų. Jo užpelnai dideli, jo darbas atnešė gausius vaisius. Ir šventė pastatymo paminklo 24 gruodžio 1898 m. — tai ne ponų, kunigų ir kitų atžagareivių šventė, nes jie slankiojo ir žeminos prieš šio svieto valdonus, — bet darbininkų, prispaustų, prislėgtų. Ir mes, Lietuvos darbininkai, turime minėti jo dainas, kurios apsako mūsų nelaimės ir vargus, ir nurodo, nors ir svetimoje kalboje, kelią į ateitį. Gal tėvynės mylėtojai išvers ir išleis jas mūsų kalboje, kad būtų daugumai suprantamos.

Dabar mūsų vadovais yra Lietuviška Social—demokratiška partija:¹⁾ ji tik viena suteiks gerovę, laisvę ir laimę, kurių mums teip troško savotiškai Mickevyčia.

1) Kas nori susipažinti su tuo, teskaito „Darbininkų Balsą“ ir visas jo nurodytas knygas. Susipažinęs, teplatina tas nuomones tarp kitų.

(Užbaiga).

PAGIEŽA.

Lenkiškai parašė *Brolis*.Lietuviškai vertė V.K. (*Vincas Kudirka*).

Nuo išleistojo.

Praslinko jau ilgokas laikas nuo tos liudnos dienos, kada paliko šį svietą gabiausias iš atsigimimo gadynės raštininkų — *Vincas Kudirka* (mirė 16 lapkričio 1899 m.). Buvo žadama išleisti svietan jo raštus, bet ikišiol tas darbas nepradėtas ir greito išleidimo tikėtis sunku.

Amerikiečiai V. Kudirkos darbus, sulyginant, mažai pažįsta, ypač rašytus proza. Geisdami ką nors suteikti čionykščiai visuomenei iš V. Kudirkos veikalų, apsiėmė išleisti du jo vertimu, nelytėdami originališkų jo raštų.

Tai yra dvi apysakos: „Pagieža“ ir „Jurgis Durnelis“; abi jas yra parašęs lenkiškai lietuvis „Brolis“, o lietuviški Kudirkos vertimai buvo patalpinti „Varpe“: „Pagieža“ 1891 m., o „Jurgis Durnelis“ 1890 m.

Vertimo kalba liekti nelytėta, apart tulų mažmožių; rašyba-gi arčiau sutaikyta su P. Kriaušaičio gramatika.

Tų abiejų apysakų vertę, lygiai ir gražų jų vertimą, mokės nusverti patys skaitytojai.

I.

Liudna nulūžusios plunksnos dalis! Kitą kart buvai pirmiausiaja mechanizme, galėjai pajudinti, paveisdan, gaiduką ir suardyti gyvastį, arba, turint spynoje, atidaryti ir uždaryti, kada tik norint: mokslinyčias, bažnyčias, knygynus, kalėjimus... Štai — vienas drėgmės lašelis, — ir niekniekis rudis ima piautis į tavo kuną vis stangiaus ir giliaus, o valandoje, kada sapnuoji apie savo galybę, — triukšt! ir pavirtai į niekus.

Liudna valdininko dalis, netekusio vietos! Bet liudniausia tav, vieškelį, besitęsiančiam nuo Kauno iki Rygai!

Ar pameni, senuti, anas gadyne, kada keldavai tukstančius krautų vežimų? Pameni, koks tikras budavai sambendris Rygos prieplaukos, kokias puikias dovanas siuntinėdavai į užmares?... Pameni, kaip už tavo sermėgių —vientaučių prakaitą ir trusą imdavai iš svetimų kraštų niekniekius papuošimui rumų?... Vai, sunkiai nusidėjai! Žvilgtelk į tavo žvyrinės sąžinės gilumą, susiduok į akmeninę savo krutinę, o susiprasi, dėlko palydėjai savo vertę, — tai-gi rugok, nekeik! Tylėk ir krutėk. Nulūžusi plunksna kartais gali būti stumele ir pridengti vargšės našlės skarmalus nuo naktinių plėšikų: valdininkas, netekęs vietos, gali būti mokintoju ir augintoju šeimynos, ir tu, vieškelį, gali dar turėti vertę savo vientaučiams, tik-tai, dėl Dievo, turėk mažiaus purvyno ir duobių! Pasidabodamas ir glamonėdamas, vesk vaikelį į mokslinyčią, nusidirbusį žmogų į ramų butelį... Kada-gi ponaitis lekia su ketvertu, idant parduoti paskutinę tėvo lysią... nusuk jam sprandą!...

* * *

Tę, kur vieškelis jungia dvi broliškas tautas, kur—lyg žmogus kad supina pirštus savo rankų — etnografiškas rubežius spraudžia tarp lietuvių kaimų latvius, prie pat vieškelio stovi gražus matyti dvarelis, Kančėnai. Ant plačios, kaip tik gali akimis aprėpti, lygumos regėti šią ir tę maži kaimeliai. Į dvejas varsnas nuo dvaro, nuo lietuvių pušės, glaudžiasi prie upe-lio miestelis su maža bažnytele ir didele kar-

čiama. Prieš karčiamą, už vieškelio, tiesiasi našus dvaro laukai.

Anuomet, kada kaimuose apie Antichristo kakalį (geležinkelio trukį) nė girdėte nebuvo girdėti, o plentas buvo didžioje garbėje, ponas Dabravvyčius, Kančėnų užveidas, sėdėdamas ant prieangės, žadinosi su savo vaikais. Norėdami turėti apie jį išmanymą, pramanykime sav platų, keturkampį stulpą, o ant jo viršaus suplotą apvalą. Tegul ant apvalos beloštantis vaikas užpieš kreivą gumbuotą nosį, apvalias su išpustais vysdziais akis, atsivertusias plačias lupas — tai bus p. Dabravvyčius. Vaikai buvo du: vyresnysis turėjo dešimts metų ir panešėjo į tėvą: jo akys žerėjo ant kaktos, lyg du briliantai. Jaunesnysis — septynerių metų, buvo laibas, išbalęs, o akys, lyg sklypeliai mėlyno, apvilko ukana dangaus, žiurėjo įsvietą gailingai, nerymodamos. Kas pažinojo velionę Dabravvyčienę, tai matė, kad mažesnysis vaikas į ją panešėjo. Užveidas žiurėjo pasididžiudamas į vyresnyjį savo sunų, į jaunesnyjį-gi su koku tai ypatingu apsirupinimu, rodos bijodamasis, kad jo vaikas nesutirptų miglose.

Vaikai pradėjo siausti ištikrųjų! Kvatomami, įsikabino į tėvo skvernus ir nutraukė jį nuo suolo ant žemės. Paskui vyresnysis užsisėdo ant plačios jo krutinės ir pasišokinėdamas nudavė raitą; jaunesnysis gi, pasileidęs juokais, pastvėrė už ilgų usų ir, traukdamas iš visų pajiegių lyg vadeles, šaukė: „na, kožiau, na!“ Dabravvyčius juokėsi ir žengė, kaip kumelys. Pro atviras lupas žibėjo balti dantys ir netikėto didumo iltys.

Tame kaimiškame susirinkime tik vienas daigtas gadino harmoniją: už Dabravvyčiaus juostos styrėjo diktokas kančius — jug neseniai jodė raitas ir pamiršo jį padėti... Ant kiemo pasirodė valsčionis. Bailiai, lyg šuo valkata, jieškodamas maisto, slinko artyn prie angės. Ant nuvargusio, sunykusio kuno kabojo sklypai skarmalų, rankoje laikė sudriskusią kepurę. Jaunesnysis vaikas, pamatęs prisiartinantį, plačiai atidarė akis ir pastiro. Ponas Dabravvyčius turbūt atminė, ką tai reiškia: pakėlė galvą, pažiūrėjo, o pamatęs valsčionį, pašoko ir švelniai tarė vaikams:

— Eikite į kambarį — tuojau ateisiu.

Vyresnysis šoko prie durų, jaunesnysis-gi, lyg užkerėtas, stovėjo, tik didelės jo akys pasriuvo ašaromis, o iškreiptos lupos drebėjo.

— Aš čia pasiliksiu — sušnabzdėjo kirstai.

— Atsitrauk, Jackuti, atsitrauk — mūrėjo užveidas, beveik meldamas.

— Aš čia liksiu! — paantrino vaikiščias, stebėtinau užsispyręs.

(Toliaus bus).

Ispanijos karaliukas vis labiausiai parodo ar savo kudikiskumą ar blogą būdą. Angliški laikrasčiai, kaip ir visame, kas kyszasi Europos, mažai ką iszmano ir iszgyrė jaunąjį Alfonso, buk jis pradėjęs įvesdinėti Ispanijoj visokias reformas. Kiek žinoma, tos „reformas“ iksziol tik tokios: karaliukas žada panaikinti žmonių imtynes su buliais, o įvesti arklių lenktynes; niekame jis neklauso (anarchistas!) vyriausių generolų, o tankiai, užėjus kokiām upui, pacziu vidunakeziu liepia visiems pulkams iszeit ant parodos ir su bugnais, trimietomis ir ginklų czerszkėjimu drožia poMadrido gatves, įvarydams iszgstį sumigusiems gyventojams; jis susipyko su visais ministrais, kurie negali rasti su juo davado. Garsinti apie tokius karaliuko darbus uždrausta, bet privatizskais keliais nueina į užrubežę daug tikrų žinių. Tarp kito ko, karaliukas pradėjo girtuokliauti. Vieną vakarą jis, niekam nematant, iszspruko isz palociaus, persirėdęs į darbininko rubus; susijieszko jo vieną isz blogiausių karcziamų ir tę girsnojo „parinktoje“ kompanijoje, tarp visokių valkatų, kurie mokino jį plusti. Motina, nerimaudama, persėdėjo nemigus visą naktį. Isz ryto sugrižo girtas sunelis ir tuoj ėmė plusti ant motinos tais zodžiais, kuriuos iszmoko karcziamoje. Pradėjus motinai drausti, karaliukas szoko ant jos, varydamas laukan....

Tai tav ir „pateptinis!“

Europoje užlaikymas kariumenės ir visko, kas įtaisyta dėl karės, kasztavo 6,711,653,000 frankų (\$1,342,330,600). Rusija iszleido 1291 milijoną, Vokietija 969 m., Prancuzija 978 m., Austro-Vengrija 478 m., Italija 380 m., Ispanija 171m., Szvedija su Norvegija 109 milijonus frankų.

Susirinkimai.

Susirinkimas T. M. D. kuopos, Baltimore, Md., bus subatoje, 2 Rugpiucio, svetainėje A. Nemuro, 215 S. Sharp str., ant kurio yra užkvečiama visi sanariai ir norinti prisirasyti prie tos tautiškos draugystės.
V. Kvederas.

Didelis piknykas!

Dr. szv. Kazimiero isz Nashua, N. H. rengia didelį piknyką subatoje, 2 d. Rugpiucio (August) 1902, sode Lawndale Gardner; prasidės 2 val. po pietų ir tęsis iki vidurnakčio. Įžanga vyrams 35 ct., moterims ir merginoms dovanai. Strytkarei South End daveža iki sodo. Sodas netoli nuo miesto ir labai puikioje vietoje; yra daug sėdynių ir supuoklių. Muzika bus kuomi geriausia, grajys lietuviszkus ir angliszkus szokius.

Sziuomi užkvečiame visus vietinius lietuvius kaip ir isz

aplinkinių miestų atsilankyti ant teip puikau pasilinksminimo.

Nuoszirdziai užkvečiame
Komitetas.

Popieriai dykai!

Turiu popierių su gražiomis kvietkomis ir su gražiais apskaitymais ir su paveikslais. Parsiduoda visai pigiai. Kas prisiųs 15 ct. paczto markėmis, gaus tuziną popierių su konvertais; už dolerį 8 tuzinai. Agentai gerus pinigų daro. Adresas: K. Misiunas,
P. O. Box 551
Pittsburg, Pa.

Gražus pasiskaitymas!

Yra iszėjus atskiriomis knygutėmis Marijos Radzeviciutės apysaka „Zemių dulksės“ su tos garsingos rasztininkės paveikslu. Velyjam savo skaitytojams apsipazinti su ja apysaka, kuri perstato žmonių gyvenimą ir tautiszką pabudimą Lietuvoje. Gaunama „Vienybės“ iszleistuvėje už 50 centų. Skaitymo yra 226 puslapiai.

Hon. Samuel W. Pennypacker candidatas ant Gubernatoriaus.

Samuel W. Pennypacker yra istorikas ir tyrinėtojas senoviszkų daiktų ir vienas iszgeriause stovinczių.

Jis buvo paskirtas in vietą sudžios Mitchell metuose 1889 tuose pacziuose metuose tapo aprinktas ant 10 metų į vietinį courtą Philadelphia, Pa. ir antru kartu iszrinktas 1899.

Sudže Pennypacker atkelevo isz revoliucionieriszkų stėtu.

Jis gimes mieste Phonixville 1843 ir užaugus tarnavo emigrantų pulke 1862 metuose.

Jis buvo graduated nuo tiesu departamento universiteto Pennsilvanijos ir pripažytas pirmsėdžiu tiesu akademijos 1886 ir per jo pasidarbavimą daugelis naudingų tiesų tapo priimta

Jis pripažytas daktaru tiesų mokslainiu Franklina ir Manball institutus.

Jis buvo ilgus laikus sanariu istoriszkos draugystės Pennsilvanijos ir jo istoriszki darbai iszsiplatinę kaip „Penna Dutel“ ir yra su pasigėrėjimu ir džiaugsmu visur pasiplatine kaip istorije keystone state.

Ant gubernatoriaus Samuel W. Pennypacker, isz Philadelphia, Pa. Ant liutenento gubernatoriaus William M. Brawn isz Lawrence County, Pa. Sekretoriaus vidurinių reikalų Isaac B. Brawn isz Eria Connty, Pa.

Tai yra žmonės, kurie tikisi buti iszrinkti isz republikonų pusės.

Iki ateinančių balsavimų pasirupinkite pažyti kad Novemberio mėnesį žinotumete ko laikytis.

Pinigai!

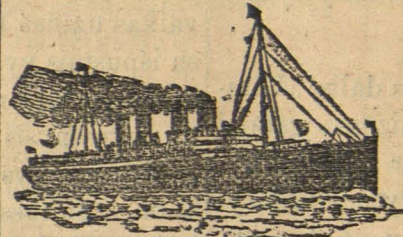
Kuris isz tautiecių pametė pinigų, gali atsiimti, atėjęs pas A. B. Strimaitį, 23 N. Main str. Mahanoy City, Pa.

Telefonas 26-5 So Boston

F. J. K. Mockevicz,

145 Dorchester Ave.

SO. BOSTON, MASS.

Parduodu latvakortes ant visokių linijų ir siunczių pinigų į visas dalis svieto Doviernastle (pavedimus rasztu) atlikimui reikalų su Maskolijos valdzia. Iszmaisu visokius pinigų ant a nerikoniszkų ir t. t. Darau apsegerėjimus nuo ugnies (Fire Insurance) ant visokių daiktų. Jeigu kurį atkeliauvę užlaikytų kastlegarnėje, tegul szaukiaei prie manęs, o asz jį iszliuosuosiu.

Lietuviai kreipkitės pas savo tautietį, o buelte užganėdinti.

Kas prisiųs 50 centų,

aplaikys tuzina popieru gromatomraszyti su paveikslėis, ir padarysime rankspaudį (pečėtis) su tavo vardu pravarde ir adresu, priegtam ir atramento paduszktę dėl rankspaudzių.

W. J. PETKON, Box 399

Brockton, Mass.

Naujausios knygos.

Kas isz ko gyvena? Paraszė Diksztein. Szitoje knygeleje iszskiai parodyta, kokius turtus susiplėzia bagecziiai isz darbininkų žmonių. 10

Judoszius. Apysaka parodanti iszdavėjo neramumą saužinės ir algą už iszdavimą savo brolių maskoliams 1863 m. 5c

Spėka ir Medega arba principai prigimtinio surėdymo visatos. Paraszė L. Buechneris. Lietuviszškai vertė Dr. J. Szliupas. 1.50
Drutai apdaryta - - - 2.00

Nebepirmas paveikslėlis isz mokslieivių gyvenimo - - - 5

Atminimai už motinos dušią - 5

Velnias spastuose. Dramatiszkas paveikslėlis isz 3 veikmių, labai tinkantis teatrui, nes parodo kaip žydas szpukuodamas vogė ir kaip jį pagavo - - - 10

Paveikslai isz lietuvių gyvenimo. Paraszė Žemaitė, kaip Petras nelaimingai gyvena su Marcele apsidevęs, kuri mylėjo Praniuką. - 10

Kaip apsiereiszkia gyvastis žmogaus kune su 35 paveikslais - 15

„Ne gačaj“, arba Baisus Sapnas. Paraszė Ž. 5 ct.

Grabnyecių žvakė. Flamanų tautiszka pasaka. Vertė J. B. 10 ct.

Vardan Teisybės. Kalba W. Liebknehto. 10 ct.

Waclaw Szujski i Ž. Polska kultura na Litwie. 5 ct.

Smertis. Daktaro pasakojimas. Paraszė Szventmikius. Puslapių 32.

Daugumas ras toje knygoje, ko nesitikejo. Prekė 10 c

Dvasiszki apdumojimai arba meditacijos. Kas mėgsta dvasiszkus skaitymus — turės ka pasiskaityt ant ilgo laiko, laksztų 571. Prekė 85 c.

Pasikalbėjimai apie dangų ir žemę. Naudingas ir akyvas skaitymas. Knygutė tinka siųst ir į tėvynę per cenzura, į usl. 81, prekė 25c

Lietuviszka Gramatika, raszytojams ir skaitytojams vadovėlis. 40c.

Lietuviszka Chrestomatija, iszleista p. E. Volterio. 1,40

Juszkos žodynas 2,00

Geologija, (su paveikslais) parasztyta A. Geikie 30c.

Isz kur atsirado mūsų naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? 20c.

Kaip gyvena augmenys (su paveikslais) 35c.

Biologija arba mokslas apie gyvus daigtus (su paveikslais) 40c.

Mūsų dielės (szundaktariai, szundvokaciai, svetimtaucziai, ponai, kariuna ir kunigai) 10c.

Parsidavimas ir pelnas (kaip vienas lietuvis isz Did. Lietuvos parsidavė vokiecziams, kurie jį paskui iszvarė isz savo szalies) 10c.

Baudžiava Lietuvoje 15c.

Darbininkų Balsas 10c.

Szirdis žmogaus 15c.

Du broliai, atsitikimas isz paskutinės Turkų su Maskoliais karės 5c.

Valdimierus, apysaka pagal kun. Szmidt'a 25c.

Trumpi szneka apie limpanczias ligas ir kaip nuo jų atsigtinti 10c.

Kas tai yra dirbama žemė, kaip ji atsirado, koki yra jos skyriai ir kaip juos pažinti 15c

Parinktos lietuviszkos dainos pagal Ant. Juszekvyczių 10c.

Ukiszkos draugystės įvairiuose krasztuose 10c.

Ukiszkasis kalendorius ant 1902 metų 15c.

Trumpas Katekizmas 10c.

Gyvenimas szv. Izidoriaus 25c.

Stacijos arba Kslvarija 10c.

Maldelės szv. Ražancziaus 10c.

Atminimas didžio Jubilejaus arba budas apturejimo atlaidų 10c.

Į naują dvidezimtą amžių įvedimas -5c.

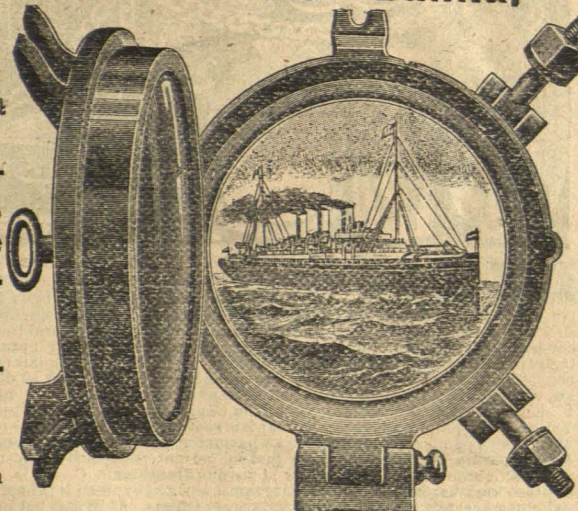
Gramatyka Litewska dėl mokinimo si lenkam lietuviszškai 75c.

Palangos Juzė paraszė vysk. M. Valančius ketvirtas, pataisytas, iszleidimas 25c.

Sloveniszka--Lenkiszka Banka.

PARDUODA LAIVAKORTES
 isz Ameriko į Europą
 ant geriausių Laivų,
Hamburg, Rotterdam, Bremen,
Antverpo, Havre
Liverpool, Neapol
 ir t. t.

Parduoda Tikietus visais gelžkeliais į visus miestus visam sviete.

SIUNCZIA PINIGUS

į visas svieto dalis greitai ir už pigiausią prekę.
Perka, parduoda ir iszmaino visokius pinigus pagal dienos kursą.

Atlieka visokius reikalus senam kraszte.

GALIMA SUSISZNEKĖT LENKISZKAI.

Banka atidara nuo 8 ryto iki 9 vakare. Nedėdieniais nuo 9 iki 12 ryte.
 100½ E. Main str. **Hurwitz's,** 50 Public Square,
PLYMOUTH, PA. Wilkes-Bare, Pa.

Star Drug Store.

Dooley and Co.

Mes laikome visokius daiktus kokie yra laikomi pirmos klasios aptiekoje. Vaistus, chemiszkus daiktus, kvepentį muilą, szukas (sponges) ir kitokius prie prausimo daiktus dideliame pasirinkime. Ypatingai sutaisome visokių daktarų receptus atsakancziausei.

kampus Main & Eno str.
PLYMOUTH, PA.

M. ROSENBAUM

Geriause dėl Lietuvių Agentura ant visos **Philadelphios.**

Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIU į visas dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiekvienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinigus greitai ir pigai.

Susisznekam visokiose kalbose. Pinigus priimam ban kon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas **609 South Third str. PHILADELPHIA, PA.**

HOTELIS

K. Strzeleckio,
 276 E. Main str. Plymouth, Pa.

Užlaiko visokios degtinės, vyno, skanaus alucezio, puikiai kvepiančių Cigarų, ir reikale suteikia draugiszką rodą. Jeigu nori linksmai laiką praleist ir iszgirist skambinant ant fortepijano puikias melodijas, tai tik užeik pas **K. Strzelecki.**

TRADE MARKS
 DESIGNS
 COPYRIGHTS &c.
 Anyone sending a sketch and description may
 fully ascertain our opinion free whether an
 invention is probably patentable. Communica-
 tions strictly confidential. Handbook on Patents
 sent free. Oldest agency for securing patents.
 Patents taken through Munn & Co. receive
 special notice, without charge, in the

Scientific American.
 A handsomely illustrated weekly. Largest cir-
 culation of any scientific journal. Terms, \$3 a
 year; four months, \$1. Sold by all newdealers.
MUNN & Co. 361 Broadway, New York
 Branch Office, 635 F St., Washington, D. C.

Žmijecznik'as.

Jeigu nori, idant aplaikitumei ver-
 tę tavo piningų ir palengvinimą ant:
Romatizmo,

Skausma Galvos,
Skausma strėnu,
Skausmą kaulų,
Skausmą sprando,
Ir Traukulio

Tai nuelkie in sztorą, pas savo tautietį ir parelka
 lank ZMIJEC NIKO kuris yra padirbtas aptie-
 koje dėdės Groblevskio Plymouth'e, Pa. Paleng-
 vins tau koźname karte.

Jeigu sergi ant:

Vidurių, Kepenų, arba Kraujo.

Gerk EGIUTERRO No 1. prigelbės koźname
 karte. Duodu paranką iszgydymo drugio, prie-
 puolio ir gripo.

JAIGU NORI GAUTIE TIKROS TRAJANKOS

Tai praszykie tosios ką Aptiekorius Groblevskis
 sudaro. Yra tai sudirbta isz visokių augalų ir
 szaknių isz devynerių dalykų sudėtos isz 27, (kaip
 tai sakó syk po 27) ant svieto geresnės Trajankos
 nesiranda.

Aptiekorius Dėdė Groblevskis jan dėl ko-
 no žinomas, yra vienas garsingiausių Aptieko-
 rium tarp mūsų tautos czionai Amerikoje. Tei-
 po-gi yra dėl koźno žinoma, jog vienas geras ap-
 tiekorius žino ir zenklina daugiau kaip 10 dakta-
 rų, nežine pagalboj susirgusios žmonijos. Dėlto-
 gi jelgu kada jus Dievas telktusi delispėtėt kokia
 liga, tai tuojaus nusiduožite ani rodos pas jį.

Adresas:

ALBERT G. GROBLEWSKI
 111 Main st. arba Box 1109
 PLYMOUTH, PA.

Patrocinimas appe-
 titito priezastis kuno
 silpnumo.

Severa's Stomach Bitters

pastiprina balsa, gauna ape-
 titą, priduođa kunui energija
 sutaiso nervus; praszalina
 malaria, gelimą kaulų, pra-
 szalina neramumą. Padaro
 tiesų stiprų ir sveiką kuną,
 iszczystije krauje, priduođa
 lengvą ir ramų miegą, slob-
 nam priduođa stiprumą. Ge-
 riauses Bitteris.

Prekė 50c. ir \$1.00

W. F. SEVERA.
 MANUFACTURING PHARMACIST.
 CEDAR RAPIDS, IOWA.
 Severos gydūlės yra gaunamos
 pas A. Groblevskį, 111 Main str.
 Plymouth, Pa.

SERGANTIEMS

Gvarantuojame pilna iszgydyma.

Pasekmingiausiai gydan visokias pasieptas
 ir pavirszines ligas, kaip antai ligas szirdies,
 plaucziu, inkstu, pilvo, galvos skaudėjimus,
 silpna atminti, dvasiszka nusilpima, lytiszkas
 silpnybes, szlevuma, sutinima, veži, blyksze
 pas moteris, kraujavima ir tt., nervu ligas, po-
 dagra, reumatizma dusinima, paralyziu ir tt.
 Praszalini gumba, gydan gimdymo ligas, vi-
 sokius sutinimus etc. Nerviszkas ligas gydan
 su pagalba geriausių elektriszku prietaisu.

Lytiszku daliu ligas

iszgydan per **keleta dienu.** Kranjo už-
 nuodijimus, odos ligas, semens begima, žaiz-
 das gerklej ir burnoj, nosyj, akyse ir ausyse,
 netekima vyriškumo, lyeziu nusilpnejima ir tt.
 gydan kuopasekmingiausiai ir **gvaran-
 tuoju pilna iszgydyma. Chro-
 niszkos ligos yra mano specia-
 li szkumū.** Gyvsidabrio nevertu. Nuod-
 dignus iszegzaminavimas ligonio ir jo iszgy-
 dymas— tai yra mano prideryste.

DR. LANDES
 Szpitalinis specialistas.

134 E. 24-ta ul., kampus Lexington ave.,
 NEW YORK.

Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakare, Nedelioms
 nuo 8 ryto iki 4 po pietu.

Negalinti asabiszkai atsilankyti, gali para-
 szyti laiszka; butinai reikalaujame pacijento
 insitikejimo.

Szneku visokiose kalbose. Turiu praktika
 Lebanon Bellevue Post Graduate University
 Hospital. Direktorius Mediciniszko Instituto.

Tiktai 25 centai.

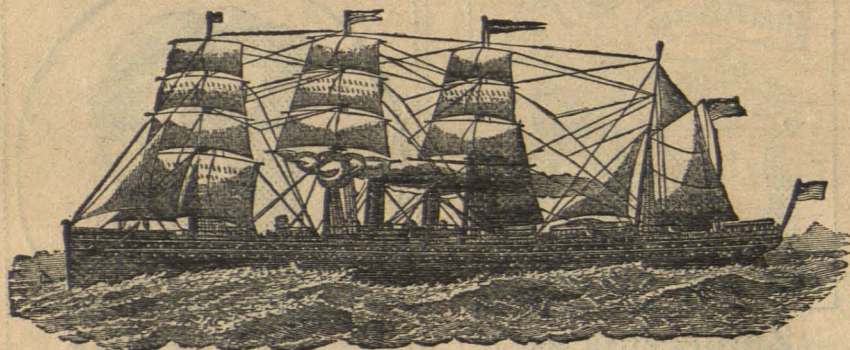
Kas prisius 25 c. paczto markem̃s, ap-
 laikys tuzina puikiu popieriu gromatom̃s
 raszitie, su puikiom kvietkom, apskaiti-
 mais ir pavinczevonem. Už \$1.00 ap-
 laikys 5 tuzinus virsz minetu popieriu.

Adresuokit teip:
W. Kudarauckas.
 70 W. 5 str., o. Boston, Mass.

ADRESAI

CENTRALISZKŲ VIRSZINKŲ „TĖVYNĖS
 MYLĖTOJŲ“ DPAUGYSTĖS.
 Prezidentas — V. Daukszys
 1224 S Hancock st. Philadelphia, Pa.
 Sekretorius — A. Ilgunas
 P. O. Box 758 Canonsburg, Pa.
 Kasierius — A. Olszevskis
 60 Sub-Sta. Chicago, Ill
 Knygius — Dr. J. T. Želvienė
 1 Church st. Plymouth, Pa.

Gerbtini Tautiečiai!

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams, jog apsiemiau agentyste ant labaigerių linijų. Taigi parduodu Laivakortes ir siuncziu pinigūs į visas dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervaziuosit didmarį per 8—9 dienas. Nušuncziu pinigūs į Lietuvą ir į kitus kraštus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsaugoju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire—insurance). Turiu labai czystą ir puikią užėigą dėl svetelių, užlaikau vyna alų, degtinę ir kitokius gėrymus, kurie žinau patiks dėl lietuvių ir ne prabaszcius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
686 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN

PERSKAITĖS ATMINK!

KAZUNO TRAJANKA privalo rastis kiekvienoj lietuviskoj szejmynoj dėl greito pareikalavimo laike ligos. **KAZUNO TRAJANKA** yra sudėta dabar popieriniam baksukije geltono kolerio ir pirkdami nuo sztorninkų visados reikalaukit Kazuno Trajankos. Jeigu negalit gaut pas savo sztorninka mano Trajankos, tai prisiusk money order ant 55 ct. o bus prisiusta per paczta į trumpa laika.

Kam sirgti Gumbu, skaudėjimu po krutine
arba panaszioms ligoms, kada Kazuno Gumbo—Kura netik ka apmalzins liga, bet ir praszalins į trumpa laika. Kasztuoja \$1.00, su prisiuntimu per paczta \$1.25 ir bus greit prisiusta. *Gumbo—Kura* susideda isz dviejų preparatų bonkutės vaistų ir tablets Gumbo—Kura No 1. tai yra labai geri vaistai moterims po palagu, nes skaudėjima greit apstabdo, su prisiuntimu per paczta kasztuoja tik 75 ct.

Luke's Rheumatic Cure.

Szitas preparatas yra isz bandytas ir daug žmonių yra iszsigydę isz ilgus sirgimo Reumatizmu. Užtikrinu, kad szitas preparatas praszalins Reumatizma vartojant per atsakantį laika, jeigu bus vartojama sykiu su *Expeller Linimentu* praszalins minėtas ligas. Prisiusk Money Order ant 1.50, o bus prisiusta į trumpa laika per paczta. Adresuok:

L. M. KAZUNAS, aptiekorius.
107 S. Main str. SHENANDOAH, PA.

Lietuviszki kriaucziai!

Siuvame steliuotus siutus, czystinam ir prosinam visokias drapanas; užlaikom konogeriausius tavorus visai už pigią prekę; siutų prekę nuo \$7,50 iki \$25,00, kelinės nuo \$2,25 iki \$9,00. Atėjęs kiekvienas musų tautietis galės atrasti visokio skyriaus materijų naujausių madų, teip, kaip didžiausiam sztore ant Market gatvės.

Prilaikom materijų apie 950 visokių skyrių; mes iszradom tas vietas, kur galima konopigiausiai nupirkti tavorus, teip, kaip ir svetimtaucziai, delto—gi mes galime patarnauti už pigiausią prekę dėl savo tautiečių, kurie pas mus apsilankys, bus isz to kiekvienas užganėdintas. Nepamirszkite szito adreso:

J. Poszka ir J. Gusauckas,
1323 S. 4—th str.
Philadelphia, Pa.

Lietuviu užėiga, pas S. Arbaczauką,

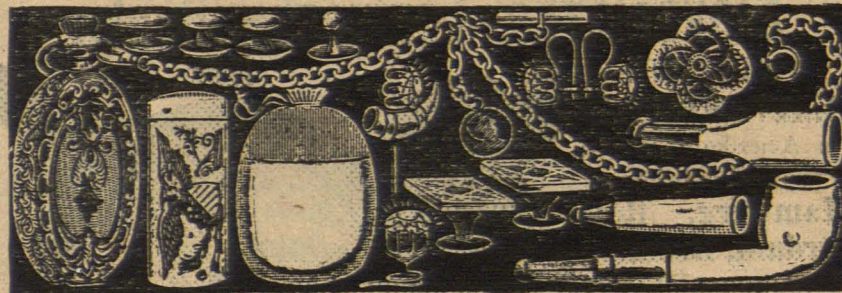
1351 S. 2 str., Philadelphia, Pa.

Geriausia lietuviams užėiga isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką ir Vyną. Podraugel laikau užkandzius ant stalo per visą diena. Telpgi parduodu laivakortes ant geriansių laivų ir už pigiausią prekę. Siuncziu pinigūs į visas svieto dalis. Lietuviai, atkeliaug isz kitų miestų, ras pas manę szirdingą primimą.

Lietuviu užėiga.

Geriause užėiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką, Likiera, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siuncziu pinigūs į visas dalis svieto. Parduodu Laivakortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliszka rodą.

Nepamirszkite atsilankyti reikale.
Petras Lipavyczia.
LUZERNE, LUZ. Co. PA.

DYKAI 14 puikių dovanų! Tokio pigumo dar niekad negirdėta! Ateikit pazūrēt, pazūrėjims nieko nekasztuoja!
Dabar mes paleidžiame turgan geriau: į laikrodėlių: **TIKRA AMERIKISZKA**, 14k. su dvigubais paankuotais lukeztais, ansuke užsakamas ir austatomas, vyriszkas ir moteriszkas, su **TIKRA AMERIKISZKA** MASZINERIJA, pilnu akmenų, R. K. gvarantuotas, nikeliuotais viduriais. Isz duodame rasztą **GVARANCIJA** ANT 20 METU; pagal iszveizdą ir gerumą tokį laikrodėlių viados gali lyginti prie \$40 VERTES AUKSO LAIKRODELIO. Visiems puikių laikrodėlių mylėtojams tres duosime begytje 60 dienų puikius prezentas: 1 vieną marių putų PPK su didele galvuke ir gintarinu cibuku, vertės \$1.50; 1 gryną marių putų CIGARNICZIA, vertės 75c; 1 nikelinė briežukams DEŽUTE 25c; 1 dailų ankuotą **DICKENS** LENCIUGELI su Cameo kabute, \$1.50; 1 puikią anksinuota SAUTE, \$1.00; 1 vieną porą puikių AUSKARIU daimantais sodintu, \$1.00; 1 puikią SPILKA lezodintą brangakmeniais 40c; 1 porą paankuotų kolonikų su parmuterio virezais 40c; 1 porą rankovėms guzikų, su parmuterine apaczta, 25c; 2 kaloteriams guzikų, parmuterio apaczios 50c; ir 1 puikią įkrutinę sagutę su dailiu akmeniu 75c. Laikrodėlių ir 14 dovanų siuncziame C. O. D. už \$4.98 apmokėdami telpgi ir expreso kasztais. Kur nesiranda Expresso Offisas, \$4.98 turi but pristiesti drauge su orderiu. Jeigu kas prisius pinigūs drauge su orderiu, gaus dar extra dovaną puikių lenktinį PBLI: daktus meš pasiuncziame tada per paczta. užregistruv savo kasztais.
Jeigu pirksit ant syk **VIENA LAIKRODELIS SU VISOMS DOVANOMS DYKAI.** Paraszyk, ar laikrodėlius gausi **VIENA LAIKRODELIS SU VISOMS DOVANOMS DYKAI.** Paraszyk, ar laikrodėlių ar moteriszka. Jeigu moteriszka, tad vyriszko Dickens lenciugelio mes pasiusime moteriszka 50 colų ankuotą **Lorgnette** lenciugelį. Raszyk szenden pakol iszpardavimas neliszsalbegęs.
Atlas Jewelry Company, 1 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.

NELAUK KOL LIGA PAGULDYS IN LOVA,

bet praszalink ja tuojuas vartodamas musu stebunklingas gyduoles, kurios yra sutaisytos per geriausius gydytojus ir isz geriausiu upatybiu. Kam mokiete didelius pinigūs ir neapturetie jokios naudos, kadangi **PUSDYKIAI GALI VISISZKAI ISZSIGYDYTIE** ir paliktie ant visados, sveiku, tvirtu ir linksmiu žmogumi. Vartodamas musu gyduoles, atsikratysi ant visados nuo tu skaudėjimu, kurie užėina ir pranyksta laikas nuo laiko, ir neliauja žmogu kankine, ir pastosi kaip ant naujo svieto. Nereiks lauktie mesio nei nedelios, bet isz pirmo sykio pajausi pagerejima ir sveikata artinsis su greitumu, kurios teip ilgai įjeszkojai bet negalėjai rastie. Czionai paminesime nekurias isz musu gyduoliu.

AR SKAUDA NUGARA ir KRYZIŲ? Tai vartok musu gyduole "DORSO", kuri tikrai sustabdys skaudėjimus ir ant visados juos praszalys. Pamegky o persitikrinsi. Preke \$1
AR TURI PUSZKUCZIUS ANT VEIDO IR kuno? Tai vartok musu gyduole "ANTL—PAPULA", kuri juos panaikys ir padarys veida ar kuna, czystu ir lygiu. Preke 50c

AR ESI NUSILPNEJES? Vartok "VIS—DATOR", kuri yra vienatue gyduole dėl sutvirtinimo kuno ir nusilpnejusiu daliu. 75c

AR TURI SUNKUMA ANT KRUTINES? Ar sunkiai kvėpuoji? Tai nelauk, gydykis kol laikas. Musu gyduole "ANHELITUM" tuojuas praszalys sunkuma nuo krutines ir palengvis kvėpavima. Daugely jau iszgyde. Preke 50c

NEZIUREK KAIP ILGAI SERGI ir koki liga nebutu, apraszyk gerai savo visa padėjima, ir kartu su apraszymu prisiusk \$1.00, o apturesi pakely gyduoliu ant prabos, kurias sutaisyš musu vyriausias daktaras, po apsarvymui ligos. **RODA DYKAI.**
Jeigu noretum susiraszytie su musu vyriausiu daktaru, tai atsiusk už du centu marke, o apturesi jo privatiszka adresa. **ATSISZAUK arba RASZYK. RODA DUODA DYKAI.**

PEOPLE'S PRIVATE DISPENSARY 362 WABASH AVE CHICAGO, ILL

Vyriausias daktaras randasi nuo 9 iki 10 ryto; nuo 1 iki 2 po piet, nuo 5 iki 6 vakaro. Subatop vakare nuo 5 iki 8:30. Nedelioj nuo 11 iki 2. Ant atsakymo indek už du centu marke.

Kožnas lietuvis raszo laiszkus,

Tai yra zenklyvas pažvelgimas, kuris atspaudzia laiszke antgalvi su savo vardu, pravarde ir tautiszku zenklu **ZIRGVAIKIU.** Tokj guminių rankspaudj mes padarom dėl atspaudimo vardo, pravardės ir zirgvaikio už 65c., o su atramento paduszkuote 90c. Teipgi turim grazių popierų su paveikslais, dailioms kvietkoms ir apskaitymais — tuzinas visokių gatunkų už 25c. Padarom pavineziavonės kortas su kvietkelėms ir su pravarde tuz. už 25c.

Lithuanian Bro's Co.
P. O. Bx 399 Brockton, Mass.

ADRESAI Susivienyjimo L. A. virsz.

Prez. — M. Valentinavyczia,
1917 N. Main str., Scranton, Pa.

Vice—prez. — J. Tareila,
677 N. Riverside, Waterbury, Conn.

Sekretorius — T. Astramskas,
732 S. Front st. Philadelphia, Pa.

Kasierius — T. Pauksztis,
123 N. Main str., Pittston, Pa.

J. Kazakevyczia,
1150 Wyoming Ave.
Pittston, Pa.

Kasos globėjai { K. Unika,
943 S. 2nd. str.
Philadelphia, Pa.

Uzveisdetoju knygyno—V. Daukszys,
1224 S. Hancock st. Philadelphia, Pa.

AGENTAS

assekuravojimo **NAMU** ir visokių **DAIGTU** nū ugnies

GEO. GWILLIAM, agentas.
Main str. Plymouth, Pa.